

Rapport nr. 2/2005

Forslag til vern av skog på Statskog SFs grunn i Hedmark

Februar 2005

Rapport

Nr. 2/2005

Tittel: Forslag til vern av skog på Statskog SFs grunn i Hedmark		
Utgiver: Fylkesmannen i Hedmark		
Antall sider: 86	ISSN-nr.: ISSN 0802-7013 ISBN-nr.: ISBN 82-7555-133-1	Dato: 15.02.2005, rettet versjon 16.02.2005
Emneord: Skog Naturforvaltning Naturvern	Keywords: Coniferous forest Nature management Nature Conservation	
Sammendrag: Målet med verneplanen er at vern av skogarealer eid av Statskog SF skal bidra til å øke andelen med skog vernet etter naturvernloven i Norge og slik sikre et representativt utvalg av de typiske og sjeldne/truede elementene i norsk skognatur for ettertiden. Vern av skog på Statskog SFs grunn er derfor en viktig del av arbeidet med å sikre det biologiske mangfoldet. Av 3062 arter på den norske rødlista, er nær halvparten knyttet til skog. Stortinget har gått inn for at Statskog SFs arealer skal brukes aktivt for å øke skogvernet i Norge. Fra før er litt over 1 % av det produktive skogarealet i Norge fredet. Det er en målsetting å øke dette i henhold til de anbefalinger som er gitt i forbindelse med evalueringen av skogvernet i Norge. Vern av skog på Statskog SFs grunn vurderes i flere fylker i Norge. I denne verneplanen høres det på 11 aktuelle verneområder i Hedmark fylke med et samlet areal på ca. 212.000 daa.		
Abstract: The goal with the conservation plan is to protect a representative selection of the typical as well as the rare/threatened elements of Norwegian forest ecosystem. The conservation plan for forest on Statskog SFs ground is an important part of the process of protecting the biological diversity. Of 3062 species in the Norwegian red list is nearly half bounded to forest. The parliament have decided that Statskog SFs ground shall be used in the work of protection of forest in Norway. 1 % of the productive forest in Norway is protected. It is a goal to increase this after the recommendation given in the evaluation of forest protection in Norway. Protection of forest on Statskog SFs ground is considered in several counties in Norway. This protection plan gives a presentation of 11 localities in Hedmark county.		
Referanse: Fylkesmannen i Hedmark. 2005. Forslag til vern av skog på Statskog SFs grunn i Hedmark. Fylkesmannen i Hedmark, Miljøvern avdelingen. Rapport nr. 2/2005. 86 sider.		

Forord

Vern av områder med skog har de siste 15 årene vært prioritert i verneplanarbeidet i Norge. Grunnlaget for arbeidet har vært St.meld. nr. 68 (1980-81) Vern av norsk natur, St.meld. nr. 46 (1988-89) Miljø og utvikling, St.meld. nr. 40 (1994-95) Opptrapping av skogvernet fram mot år 2000 og St. meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.

Formålet med denne verneplanen er at vern av skogarealer eid av Statskog SF skal bidra til å øke andelen med skog vernet etter naturvernloven i Norge og slik sikre et representativt utvalg av de typiske og sjeldne/truea elementene i norsk skognatur for ettertiden. Verneplanen er knyttet opp mot Statskog SFs grunn. Både ren statsgrunn og områder i statsallmenninger inngår i verneplanen.

Direktoratet for naturforvaltning og Statskog SF inngikk i 2004 en samarbeidsavtale om vern av skog. Det framgår klart av denne avtalen at Statskog SFs rolle i dette arbeidet er grunneierens, og at det er Direktoratet for naturforvaltning som er miljøvernmyndighet. Statskog SFs deltagelse i prosessen må ses i lys av dette.

Direktoratet for naturforvaltning har ansvaret for å gjennomføre verneplanen etter de vedtatte retningslinjene. Fylkesmannen har ansvaret for gjennomføringen på fylkesnivå.

Med bakgrunn i kjente verneverdige områder, eldre naturfaglige registreringer, skogbruksplaner, nøkkelbiotopregistreringer, lokalkunnskap, tips fra miljøvernorganisasjoner og andre, er det avgrenset områder der det er gjennomført naturfaglige registreringer.

I 2004 er det prioritert å gjennomføre registreringer i Sør-Norge, men i tillegg er det tatt med noen få prioriterte områder i Sør-Trøndelag og Nordland. Registreringene i 2004 er gjennomført av NINA, Siste Sjanse og Miljøfaglig utredning. Det er aktuelt med ytterligere kartlegging av områder som antas å inneholde verneverdier. Hvert fylke utarbeider en delplan, som sendes på lokal høring. Direktoratet for naturforvaltning sammenfatter de ulike delplanene og sender verneplan for Statskog SFs grunn på sentral høring.

I denne rapporten fremmes verneplan for Statskog SFs grunn i tråd med Regjeringens behandling av St. meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand. Rapporten er en delplan og presenterer områder i Hedmark fylke.

Fylkesmannen har holdt møter med grunneieren, rettighetshavere, landbruksmyndigheter og kommuner. Dette har gitt nyttige opplysninger i arbeidet.

10. februar 2005

Olav Høiås
miljøverndirektør

Innhold

Forord	
Innhold	4
Sammendrag	5
1. INNLEDNING	6
2. SKOGVERN I NORGE	6
2.1 Evalueringen, omfang og definerte mangler	7
2.2 St. meld. nr. 25 (2002-2003) om regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand	8
2.3 Verneformål og vernemotiver	8
3. VERN AV SKOG PÅ STATLIG GRUNN	10
3.1 Dagens omfang	10
3.2 Annet vern på Statskog SFs grunn, jf. nasjonalparkplanen	10
4. UTVIDET SKOGVERN	10
4.1 Bakgrunn for verneplanen	10
4.2 Hvilke skogtyper fanges opp av verneplanen	11
5. HVA VERNET INNEBÆRER	11
5.1 Forskrifter og restriksjonsnivå med kommentarer	12
5.2 Økonomisk erstatning	14
5.3 Rettighetshavere på statsgrunn	14
6. VERNEPLAN FOR SKOG PÅ STATSKOG SFS GRUNN	15
6.1 Hjemmel for vern	15
6.2 Verneprosessen	15
6.3 Registreringer	16
6.4 Omfanget	16
6.5 Områdeoversikt	16
7. BESKRIVELSE AV ENKELTOMRÅDER	18
7.1 Kvernlia i Os kommune	19
7.2 Bjørkodden i Engerdal kommune	25
7.3 Femund Vest i Engerdal kommune	31
7.4 Bjørnberga/Isteren i Engerdal kommune	37
7.5 Volaberget/Kvemskjølen i Engerdal kommune	43
7.6 Kvisleflået/Hovdli i Engerdal kommune	49
7.7 Setningen i Stor-Elvdal kommune	55
7.8 Vamåsen i Rendalen kommune	61
7.9 Smoldalen i Trysil kommune	67
7.10 Granåsen i Trysil kommune	73
7.11 Furuberget i Trysil kommune	79
8. FORKLARING AV ORD OG UTTRYKK	84
9. LITTERATURLISTE	86

Sammendrag

Vern av skog er en viktig del av arbeidet med å sikre det biologiske mangfoldet i Norge. I henhold til nasjonale målsettinger og internasjonale avtaler har Norge forpliktet seg til å iverksette tiltak for vern, restaurering og bærekraftig bruk av dette mangfoldet.

Vern av skog er ett av virkemidlene for å sikre det biologiske mangfoldet i skog. Ca. 1 prosent av det produktive skogarealet i landet er vernet til nå. I tillegg til slikt vern må nødvendige hensyn innarbeides i forvaltningen av andre arealer.

Ved behandlingen av St.meld. nr. 25 (2002-2003) la Stortinget opp til en styrking av skogvernet. Vern skal prioriteres i henhold til de anbefalinger som er gjort i den faglige evalueringen. Stortingsmeldingen legger også opp til at Statskog SFs arealer og annen offentlig grunn skal vurderes for å øke andelen vernet skog.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) leder arbeidet med verneplanen. Fylkesmannen har ansvaret for kontakten med partene, utarbeidelsen av verneforslag og for gjennomføring av de lokale høringene.

I forkant av denne høringsprosessen, har Miljøverndepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Direktoratet for naturforvaltning hatt møter med sentrale organisasjoner. Fylkesmannen i Hedmark har hatt ansvaret for den lokale prosessen. Det har vært holdt møter med berørte parter.

I delplanen for Hedmark fylke er følgende områder presentert: Kvernlia (Os), Bjørkodden, Femund vest, Bjørnberga/Isteren, Volaberget/Kvemskjølen, Kvisleflået (Engerdal), Setningen (Stor-Elvdal), Vamsetra (Rendalen), Smoldalen, Granåsen og Furuberget (Trysil). Totalt høres det på 11 områder med et totalt areal på 212.000 daa. 4 områder er over 10 km². Verneplanen omfatter Statskog SFs grunn, og innbefatter både ren statsgrunn og statsallmenning.

En omfattende høringsprosess med lokal og sentral høring vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på utkastet til vern av Statskog SFs grunn. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i regjeringen, som fatter det endelige vernevedtaket.

Det er utarbeidet egne fredningsforskrifter tilpasset hvert enkelt område. Disse forskriftsforslagene inngår også i høringsdokumentene. Justeringer av disse vil skje på bakgrunn av høringene.

I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, dvs. alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området (nedbryting, vindfelling, insektangrep m.m.). Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt (nye tekniske inngrep, skogsdrift, dyrking, grøfting, motorferdsel m.v.). Jakt, fiske og sanking av bær og sopp vil fortsatt være tillatt. Husdyr- og reinbeite vil fortsatt være tillatt. I de ulike verneområdene vil det bli gjort lokale tilpasninger. For detaljer om verneforskriften bør man derfor se på verneforskriften for det enkelte område.

I forbindelse med fredning som naturreservat, vil rettighetshaverne ha krav på erstatning. Erstatningen skal fastsettes etter reglene i vederlagsloven.

1. Innledning

”En skog er så mye mer enn trær. Skogen er ikke bare hjem for planter og dyr, det er de som er skogen.” (Åke Aronsson).

Skogene våre danner økosystemer med en enorm variasjonsrikdom som er under stadig utvikling. Trærne er bare en liten del som er avhengige av resten av systemet for å finne levevilkår.

Våre skoger dekker ca. 37 % (119.200 km²) av landets totalareal. Det meste av våre skoger er en del av den nordlige (boreale) barskogsonen som strekker seg gjennom de skandinaviske landene og de nordlige delene av Russland og Nord-Amerika. Nord for denne sonen ligger den treløse tundraen og i sør ligger en blandingsskog av barskog og lauvskog som går over i ren lauvskog.

Siden mennesker etablerte seg i Norge etter istiden, har skogene i ulik grad vært utnyttet. Til å begynne med var skogene viktige jaktområder, samtidig som de skaffet brensel. Etter hvert ble samfunnet mer utbygd, og etter at man fikk en mer effektiv sagbruksindustri skjøt utnyttelsen av skogen fart. På begynnelsen av 1900-tallet var det store diskusjoner om situasjonen i norske skoger. Bakgrunnen var at store deler av de norske skogene var sterkt gjennomhogd. I mange av skogene var det kun igjen småvirke av dårlig kvalitet.

Fra 1930-tallet fikk vi utviklingen av bestandsskogbruket der målet har vært å øke skogproduksjonen. Dette har man klart, og årlig er det en tilvekst i norske skoger på ca. 22 mill. m³. Det er trolig flere hundre år siden det har stått så stort volum i norske skoger. Store deler av denne skogen er imidlertid ensjiktet kulturskog som gir dårlige levevilkår for en rekke arter.

Som følge av den harde utnyttelsen de siste århundrene, har vi i dag svært lite urskog og i begrenset grad naturskog. Skog er levested for en rekke sjeldne arter. Av 3062 rødlistearter i Norge, er nær halvparten knyttet til skog. Forutsatt at det gjennom ordinært skogbruk tas hensyn til viktige områder, anbefales det i evalueringen av skogvernet i Norge (Fremstad et. al. 2002) at minimum 4,6 % av det produktive skogarealet i Norge vernes. I dag er litt over 1 % vernet.

Gjennom St. meld. nr. 25 (2002-2003) er vern av skog vurdert, og stortingsmeldingen legger opp til at frivillig vern og vern av statsgrunn skal være viktige strategier for vern av skog i tiden framover. I denne verneplanen er en rekke områder på Statskog SFs grunn vurdert i forhold til vernekvaliteter. Dette inkluderer både ren statsgrunn og statsallmenning.

2. Skogvern i Norge

Gjennom behandlingen av St. meld. nr. 68 (1980-81) om *Vern av norsk natur*, St. meld. nr. 46 (1988-89) om *Miljø og utvikling* og St. prp. nr. 1 (1990-91) sluttet Stortinget seg til gjennomføringen av Landsplan for vern av barskog. Gjennom denne verneplanen ble til slutt 415 km² produktiv skog vernet.

13. desember 2002 ble den siste delplanen av verneplanen for barskog fase II vedtatt og da var ca. 1% av den produktive skogen i Norge fredet. Dette vedtaket markerte slutføringen av bar-

skogvernet som Stortinget vedtok i 1996. Formålet med verneplanen har vært å verne et representativt utvalg av både det typiske og det sjeldne/trua i den norske barskognaturen. Da Stortinget i juni 2002 behandlet St.meld. nr. 42 (2000-2001) om *Biologisk mangfold*, ble spørsmålet om økt skogvern sterkt vektlagt. Stortinget sluttet seg gjennom behandlingen av denne meldingen til regjeringens satsing på styrket skogvern og la vekt på at det i det videre vernearbeidet ble viktig å redusere konfliktnivået, samtidig som naturfaglige kriterier for vern etter naturvernloven skulle opprettholdes.

I 2001-2002 ble det utført en evaluering av det vedtatte skogvernet av NINA og SKOGFORSK på oppdrag fra Miljøverndepartementet og Landbruksdepartementet. I resultatene fra denne evalueringen ligger det en anbefaling om å øke verneomfanget til minst 4,6 % av det produktive skogarealet i landet. Evalueringen peker også på hvilke skogtyper som særlig bør prioriteres for vern.

Stortinget ga i november 2003 sin tilslutning til St. meld. nr. 25 (2002-2003) om *Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*. I denne meldingen går regjeringen inn for å styrke skogvernet og prioritere vern av skogtyper i henhold til anbefalinger fra den faglige evalueringen.

Ved behandling av Innst. S. nr. 150 (2001-2002) gikk Stortingets flertall inn for at Statskog SFs arealer skal brukes aktivt for å øke skogvernet i Norge. St. meld. nr. 25 (2002-2003) slår også fast at regjeringen vil gjennomføre nye konkrete vurderinger av Statskog SFs og Opplysningsvesenets fonds skogarealer for å identifisere aktuelle verneområder.

I møte 23 april 2002 vedtok Statskog SFs styre å stille arealer til rådighet for vern. Blant annet på bakgrunn av dette vedtaket, er det utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Direktoratet for naturforvaltning og Statskog SF datert 26.01.04.

I en pressemelding den 02.07.04 gikk miljøvernminister Knut Arild Hareide og landbruksminister Lars Sponheim inn for en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. De ønsket en forsterket innsats med hensyn til vern av skog på statlige arealer og en rask fremdrift i arbeidet.

På denne bakgrunnen og på grunnlag av de naturfaglige registreringene i 2004 har Direktoratet for naturforvaltning gitt fylkesmannen i Hedmark i oppdrag å utarbeide verneforslag for 11 prioriterte skogområder på Statskog SFs grunn.

2.1 Evalueringen, omfang og definerte mangler

På oppdrag av Miljøverndepartementet og Landbruksdepartementet ble NINA og SKOGFORSK i 2001 bedt om å evaluere vernet av skog i Norge (NINA Fagrapport 54).

De sentrale konklusjonene fra evalueringen er:

- Større sammenhengende skogområder og en rekke truede, sjeldne og andre spesielle skogtyper er mangelfullt dekket ved dagens vern.
- Miljøtiltak i skogbruket er et viktig virkemiddel for å ta vare på artsmangfoldet.
- Skogområder som ikke er økonomisk drivverdige i dag omfatter betydelige arealer, ikke minst på Vestlandet og i Nord-Norge.
- Ut fra overordnede mål for vern av skog i Norge anslås behovet for vern av skog til minst ca. 4,6 prosent av produktivt skogareal, inkludert allerede vernet skog. Dette tilsvarer et samlet vernebehov på ca. 3.360 km² produktiv skog.

- Videre vern av skog bør på kort sikt særlig prioritere vern av gjenværende, noenlunde intakte og sammenhengende store skogområder, spesielt områder med et skogareal på mer enn 50-100 km², foruten gjenværende intakte områder av kystbarskog og rikere skogtyper som edellauvskog, kalkskog, lågurtskog, høgstaudeskog og rik sumpskog, samt gjenværende større forekomster av gammelskog under naturlig dynamikk. Dessuten må det prioriteres å verne store og viktige forekomster av rødlistearter. Samlet sett må det etterstrebtes å få en god balanse i fordelingen av vernet skog, inklusive store områder.

2.2 St. meld. nr. 25 (2002-2003) om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand

Stortingsmeldingen oppsummerer tilstand og status og presenterer regjeringens politikk for å møte utfordringene framover.

Det framgår av meldingen at Regjeringen vil:

- styrke skogvernet.
- prioritere vern av skogtyper i henhold til anbefalingene i den faglige evalueringen.
- iverksette en faglig gjennomgang for å klarlegge hvilke tidligere registrerte verneverdige områder som fortsatt har intakte verneverdier som tilsier at vern bør vurderes. Vurdere aktuelle forebyggende tiltak for å forhindre at verneverdiene reduseres i påvente av endelig verneavklaring.
- på kort sikt avgrense nye kartlegginger til skogtyper som er spesielt viktige for å bevare det biologiske mangfoldet eller som Norge har et særlig internasjonalt ansvar for.
- legge opp til aktiv medvirkning fra skogeierne organisasjoner i arbeidet for å finne frem til områder som kan være aktuelle for vern («frivillig vern»).
- gjennomføre nye konkrete vurderinger av Statskogs og Opplysningsvesenets fonds skogarealer for å identifisere aktuelle verneområder.
- videreføre en makeskifteordning med sikte på bruk av statens skoger, skoger eid av Opplysningsvesenets fond og kjøp av private skogarealer til makeskifte.
- videreføre muligheten for at eiere av skog som blir vernet skal kunne velge å selge arealet til staten.
- videreføre en vederlagsordning for skog som blir båndlagt i verneprosessen.

2.3 Verneformål og vernemotiver

Formålet med denne verneplanen er at vern av skogarealer eid av Statskog SF skal bidra til å øke andelen med skog vernet etter naturvernloven i Norge og slik sikre et representativt utvalg av de typiske og sjeldne/trua elementene i norsk skognatur for ettertiden.

Norge har en målsetting om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010. Av 3062 rødlistearter, er nær halvparten knyttet til skog. Vern av skogområder som er viktig for bevaring av biologisk mangfold, vil derfor være et viktig virkemiddel for å nå målsettingen.

Naturskog er genbanker

Mange arter knyttet til urørte skogsmiljøer kan komme til anvendelse. Et viktig område er naturlige fiender av skadegjørende organismer. Følsomme arter kan få funksjon som «indikatorer» på miljøendringer som ellers er vanskelige å måle. Avlsarbeidet med skogstrær er

avhengig av det råmaterialet som ligger i mangfoldet av naturgitte genotyper. Genbevaring knytter seg til fauna og flora generelt.

Naturskog er referanseområder

Naturens økosystemer er under stadig større påvirkning av menneskeskapte forurensninger og inngrep. Virkningen av dagens skogbruk på fauna, flora, vannkvalitet osv. kan bare avklares ved sammenligning med urørt/lite berørt skog.

Naturovervåking vil bli et svært viktig arbeidsfelt i tiden fremover. For å kunne kartlegge følgene av klimaendringene og for kontinuerlig miljøovervåking av f.eks. sur nedbør og langtransporterte og lokale luftforurensninger, er naturskoger svært tjenlig.

Naturskog er «økologiske laboratorier» for forskning og undervisning

Mange grunnforskningsoppgaver er knyttet til urørt skog, særlig innenfor økologien. Studier i forbindelse med systemets vekst og utvikling der en fokuserer på energistrømmene og på nærings- og stofftransporten, er av sentral betydning i forbindelse med overvåking av miljøet. Dyre- og plantearter, hvorav flere er sjeldne, kan studeres under naturgitte betingelser.

Grunnforskning omkring skogens naturlige vegetasjons- og suksesjonsdynamikk, herunder naturlig foryngelse og vitalitet, samt skade- og nytteorganismenes økologi, vil være til stor praktisk nytte.

Naturskog inneholder sjeldne og truede plante- og dyrearter

Naturskogene er artsrike på planter og dyr. Mange av artene er sjeldne, fordi de er knyttet til selve urskogtilstanden. Urskogrester kan også være viktige funksjonsområder for arter som streifer over større områder, f.eks. hekkeplass for rovfugl eller hiområder for store rovdyr. Vern av skog er et viktig bidrag til bevaring av artsrikdom i skog.

Naturskog gir verdifull naturopplevelse

Naturskogene gir en spesiell naturopplevelse, med elementer av tidløshet og villmark. Her når trærne sine største dimensjoner, og vi vet at skogbildet er fremkommet gjennom naturens egne prosesser. Vi vil få et innblikk i et skogmiljø som en gang var vanlig i Norge. Gjennom vern gir vi også framtidige generasjoner mulighet til å oppleve og studere urørt skog.

Naturskog er en del av vår naturarv

Naturskog er naturhistoriske dokumenter, som hører til vår felles naturarv. På lik linje med kulturarven er naturarven en viktig del av vår nasjonale identitet. Naturskog med innslag av myrområder inneholder bl.a. lagret informasjon om skogens innvandring og historie ved pollen som er konserverert i myrenes ulike dybdelag.

Naturskog har en egenverdi

Det er i dag økende forståelse for at lite påvirket natur med tilhørende fauna og flora har en egenverdi, og at slik natur bør bevares selv når det ikke knytter seg direkte økonomiske nytteverdier til den.

Internasjonale miljøkrav

Miljøkravene til skogbruket er blitt større, og det er større etterspørsel etter dokumentasjon på at skogproduktene kommer fra et bærekraftig skogbruk. Miljøspørsmål virker i økende grad inn på handel med skogprodukter, og et tilfredsstillende verneomfang har betydning i konkurransesammenheng.

3. Vern av skog på statlig grunn

3.1 Dagens omfang

I Norge er litt over 1 % av det produktive skogarealet vernet. Anslag viser at minst 1/3 av det vernede produktive skogarealet ligger på statsgrunn. Det offentlige (stat/fylke/kommune) eier 12 % av det produktive skogarealet i landet. I forhold til sin eierandel i norske skoger, har altså det offentlige en relativt stor andel av vernet areal.

3.2 Annet vern på Statskog SFs grunn, jf. nasjonalparkplanen

I St. meld. nr. 62 (1991-1992) om Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge (nasjonalparkplanen) er det foreslått å opprette 31 nye nasjonalparker hvorav 12 er utvidelse av eksisterende parker. Disse forslagene vil også inneholde noe produktiv skog. I evalueringen av skogvernet (Fremstad et. al. 2002) og i Stortingsmelding nr. 25 (2002-2003) presiseres behovet for store sammenhengende skogområder. Slike områder muliggjør naturlig skogdynamikk i ulik skala og gir grunnlag for sterke populasjoner av truede og sårbare arter, inkludert arealkrevende arter. Det finnes et fåtall slike gjenværende områder med eldre skog, og disse er generelt sterkt utsatt for fragmentering på grunn av menneskelige inngrep. I denne sammenheng kan skogarealer nær nasjonalparker og andre større verneområder være viktige. I St.meld. nr. 25. er det lagt vekt på at gjennomføringen av nasjonalparkplanen bør bidra til å dekke viktige mangler som er identifisert ved evalueringen av skogvernet.

4. Utvidet skogvern

Evalueringen av skogvernet i Norge konkluderer med at videre vern av skog på kort sikt særlig bør prioritere vern av gjenværende noenlunde intakte og sammenhengende store skogområder, spesielt områder med et skogareal på mer enn 50-100 km², foruten gjenværende intakte områder av kystbarskog og rikere skogtyper som edellauvskog, kalkskog, lågurtskog, høgstaudeskog og rik sumpskog, samt gjenværende større forekomster av gammelskog under naturlig dynamikk. Dessuten må det prioriteres å verne store og viktige forekomster av rødlistearter. Samlet sett må det etterstrebtes å få en god balanse i fordelingen av vernet skog, inklusive store områder. Ut fra ulike mål for skogvern anslås behovet for vern av skog til minst 4,6 prosent av produktivt skogareal, inkl. allerede vernet skog. Dette tilsvarer et samlet vernebehov på ca. 3.360 km² produktiv skog.

4.1 Bakgrunn for verneplanen

Regjeringen ønsker økt bruk av offentlig eide skogområder til vern og makeskifte (St. meld. nr. 25 (2002 – 2003)).

I brev datert 20. mars 2002 til Stortingets næringskomite, vedlegg til Inst. S. nr. 150 (2001-2002) uttrykker landbruksministeren forventninger om at Statskog SF skal spille en viktig rolle i forbindelse med økning av barskogvernet i Norge.

I brev av 06.05.02 til landbruksminister Lars Sponheim gir Statskog SFs styre uttrykk for at de ønsker å bidra til ytterligere vern av barskog i Norge.

I brev datert 25.06.02 fra Landbruksdepartementet til Miljøverndepartementet ba landbruksministeren vernemyndighetene ta kontakt med Statskog SF for å klarlegge hvilke arealer som er aktuelle for vern.

På denne bakgrunnen ble det startet opp et arbeid med å kartlegge hvilke områder som var aktuelle for vern. I startfasen var kartleggingen begrenset til skogbruksøkonomiske nullområder. I møte mellom Statskog SF, Direktoratet for naturforvaltning, Landbruksdepartementet og Miljøverndepartementet 09.12.03 ble kartleggingen utvidet til å gjelde all skog på statsgrunn. På bakgrunn av dette møtet ble det også utarbeidet en samarbeidsavtale mellom Statskog SF og Direktoratet for naturforvaltning. Formålet med avtalen er å sikre en rasjonell gjennomføring av verneprosesser der Statskog SF er involvert.

4.2 Hvilke skogtyper fanges opp av verneplanen

Statskog SFs arealer er i stor grad knyttet til høyereliggende, lavproduktive områder. Av den grunn vil det særlig være større relativt urørte områder og/eller områder med gammelskog under naturlig dynamikk som kan dekket opp av et vern på Statskog SFs arealer. Til en viss grad kan man imidlertid fange opp andre typer. I det foreliggende verneforslaget er følgende typer representert:

- Noenlunde intakte og sammenhengende store skogområder
- Gjenværende større forekomster av gammelskog under naturlig dynamikk
- Innslag av rikere skogtyper som høgstaudeskog og rik sumpskog
- Innslag av områder med viktige forekomster av rødlistearter

Totalt høres det i dette forslaget på 212.000 daa fordelt på 11 områder. 10 av områdene ligger i den nordboreale vegetasjonssonen, mens ett område (Vamåsen) på 3.300 daa ligger i den mellomboreale sonen.

5. Hva vernet innebærer

Ved vern av skog som naturreservater legges det vekt på at det er hele økosystemet og de økologiske prosessene som skal vernes.

Verneformålet i de foreslåtte reservatene bygger på at det skal skje en naturlig utvikling, dvs. at de naturlige økologiske prosessene skal kunne finne sted.

Et vern vil få konsekvenser for utnyttelsen og bruken av området. Alle tiltak som kan føre til endringer av naturmiljøet vil være forbudt. Dette betyr at ulike aktiviteter som skogsdrift, skogskjøtsel, nydyrking o.l. vil være forbudt. En del tiltak vil være søknadspliktige. I fellesskap kan en ofte finne løsninger som gjør at tiltak ikke kommer i konflikt med verneformålet og dermed kan tillates gjennomført. For noen av de søknadspliktige tiltakene kan det gis flerårige tillatelser. Vanlig ferdsel og jakt, fiske og bærplukking kan foregå som før.

5.1 Forskrifter og restriksjonsnivå med kommentarer

I kapittel 7 er det utarbeidet fredningsforskrifter for hver enkelt lokalitet. Forholdene i det enkelte område og uttalelser i forbindelse med lokal og sentral høring kan innebære at det gjøres tilpasninger av fredningsforskriften. Det er derfor av stor betydning at høringsinstansene kommer med merknader til forskriften sett i lys av forholdene i det enkelte verneområde. Mulighet for justeringer av fredningsforskriften må deretter vurderes opp mot hensynet til verneformålet i hvert enkelt tilfelle.

Generell kommentar til verneforskriftene

For å se hva vernet innebærer i hvert enkelt område, må man se på de lokale forskriftene. Kommentarene under gjelder derfor på generelt grunnlag.

Inngrep

I reservatene er det lagt opp til at ulike tiltak som kan endre naturmiljøet er forbudt. Dette omfatter anlegg av ulike slag (midlertidig eller faste) men også tiltak som drenering, kalking og gjødsling.

Ett unntak i forhold til inngrep, er oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn. I de fleste områder kan slike settes opp til midlertidig bruk i forbindelse med storviltjakt. Med midlertidig bruk menes at jakttårnet ikke kan stå oppe i mer enn en jaktsesong.

Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet er tillatt. Med anlegg forstås hytter, seterbygninger, veier o.l. Nybygging er ikke tillatt, heller ikke i tilknytning til eksisterende hytter og anlegg. I områder med energi- og kraftanlegg vil vedlikehold av slike omtales spesielt.

Fylkesmannen vil i hvert enkelt tilfelle vurdere hvilke traktorveger og eventuelle stier som skal kunne vedlikeholdes. For at traktorveger skal kunne vedlikeholdes, må de ha et lovlig bruksformål utover transport av felt storvilt. Traktorveger er normalt bygd som driftsveger i forbindelse med skogsdrift. I verneområdene vil det ikke bli tillatt med skogsdrift, og behovet for å vedlikeholde traktorveger faller ofte bort. Der traktorvegene går gjennom verneområdene til bakenforliggende skog, kan det likevel være nødvendig med vedlikehold av slike veganlegg.

Plan- og bygningslovens bestemmelser gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter.

Plantelivet

Det er lagt opp til en generell plantelivsfredning, men det er gjort unntak for plukking av bær og matsopp.

Generelt vil det være et hogstforbud innenfor lokalitetene. Det vil likevel kunne åpnes for vedhogst til eget bruk i tilknytning til eksisterende hytter. Dette må da skje i samråd med forvaltningsmyndigheten etter en nærmere avtale.

Beiting vil være tillatt, men Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av området.

Dyrelivet

Det er lagt opp til en generell fugle- og dyrelivsfredning. Det er likevel åpnet for jakt etter viltlovens bestemmelser og fiske etter lov om laks og innlandsfisk m.v.

Ferdsel

Ferdseil til fots og på ski er tillatt. Ut fra en generell vurdering av faren for forstyrrelser og slitasje på markvegetasjonen, er ridning, bruk av hest og kjerre og bruk av sykkel utenom eksisterende veger forbudt.

Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer vil være forbudt. Noen få telt eller en skoleklasse er ikke vurdert som større arrangementer.

Det kan gis tillatelse til avgrenset bruk av reservatet i undervisningssammenheng. Eksempler på brukere vil her være lag og foreninger, universitet, skoler eller andre institusjoner.

Dersom det i ettertid viser seg at tillatt ferdsel er i strid med verneformålet, kan Direktoratet for naturforvaltning av hensyn til verneformålet ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av reservatet. Utarbeidelse og eventuell innføring av en slik forskrift følger forvaltningslovens regler.

Motorferdsel

I utgangspunktet er all motorisert ferdsel til lands og til vanns forbudt. I enkelte reservater kan det være aktuelt med tilpasninger, dette gjelder i forhold til vedlikehold av anlegg og transport av felt hjortevilt på eksisterende traktorveger. I rene skogområder med liten fare for kjøreskader, er det aktuelt med et generelt unntak for bruk av lett terrengkjørende beltekjøretøy for uttransport av felt hjortevilt.

Lov om motorferdsel gjelder i tillegg til disse bestemmelsene, men gir ikke tillatelse ut over det vernereglene fastsetter. Det kan være tilfeller hvor det også må innhentes tillatelser etter lov om motorferdsel. Fredningsforskriften endrer ikke grunneieres rett til å nekte/regulere motorferdsel på egen grunn.

Skjøtsel og forvaltningsplaner

Fredningsformålet er knyttet opp til å frede alt naturlig dyre- og planteliv i områdene. Områdene skal sikres en «naturlig utvikling» uten inngrep. Skjøtsel vil derfor kun unntaksvis være aktuelt for å oppfylle verneformålet.

I noen av områdene er det plantefelt. Disse kan det være ønskelig å fjerne. Fremmede treslag bør fjernes raskt, da disse kan ha uheldig påvirkning på det naturlige plantelivet en ønsker å frede. I områder der deler er grøftet, kan det være aktuelt å fylle disse igjen.

Retningslinjene som trekkes opp i en forvaltningsplan må ligge innenfor rammene av fredningsforskriften.

Forvaltning av områder innebærer også at det kan legges til rette for en kanalisert ferdsel slik at området ikke forstyrres eller slites ned.

Etter et eventuelt vedtak om fredning av områder som er foreslått i dette verneplanutkastet, vil områdets grenser bli merket i marka med standardiserte grensemerker og skilt. Det kan også bli satt opp informasjonstavler om gjeldende verneforskrifter og avgrensning av området. Det vil bli opprettet oppsynsordninger for alle verneområder.

Informasjon om plante- og dyreliv i områdene vil være en form for forvaltningstiltak.

Generelle unntaksbestemmelser

Unntak for "vitenskapelige undersøkelser" er mest aktuelt i forbindelse med forskningsaktiviteter. Arbeid av "vesentlig samfunnsmessig verdi" er kun tiltak av nasjonal betydning. Unntaket for "andre særlige tilfeller" er en sikkerhetsventil for de tilfeller hvor det er snakk om små inngrep eller tiltak som er av så stor betydning for søkeren at de overskygger de negative konsekvenser for verneformålet. Inngrepet eller tiltaket må ikke være i strid med verneformålet.

Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen har tradisjonelt vært tillagt forvaltningsansvaret for verneområder i Norge. Direktoratet for naturforvaltning er delegert myndighet fra Miljøverndepartementet til å fastsette hvem som skal være forvaltningsmyndighet for områder vernet etter naturvernloven.

5.2 Økonomisk erstatning

I 1985 ble det gitt nye regler for erstatning ved opprettelse av naturreservater og naturminner. Etter disse reglene har eiere og rettighetshavere i eiendom som blir fredet som naturreservat krav på erstatning for økonomisk tap som er en følge av vernevedtaket (naturvernlovens § 20 første ledd).

”§ 20. Eiere av og rettighetshavere i eiendom som blir fredet etter §§ 8, 9 og 11 har i samsvar med reglene i annet og tredje ledd krav på erstatning av staten for økonomisk tap som er en følge av vedtaket.

Erstatningen fastsettes i samsvar med reglene i lov 6. april 1984 nr. 17 om vederlag ved oreigning av fast eiendom. Ved anvendelsen av nevnte lov § 10 er det tidspunktet for fredningen som skal legges til grunn.

Blir det ved erstatningens utmåling tatt hensyn til påregnelige fremtidige bruksendringer, skal det ved erstatningsfastsettingen ses bort fra offentlige tilskudd som i tilfelle gis til bruksomleggingen.”

Erstatningen skal etter naturvernlovens § 20 annet ledd fastsettes etter reglene i vederlagsloven. Etter § 20a i naturvernloven skal krav om erstatning settes frem skriftlig for fylkesmannen innen ett år etter at vedtaket ble kunngjort.

5.3 Rettighetshavere på statsgrunn

Forvaltningen på statsgrunn er sammensatt. En stor del av statsgrunnen i Norge forvaltes helt og fullt av Statskog SF. I Sør og Midt-Norge er det imidlertid ca. 27.000 km² med statsallmenning. I disse områdene er forvaltningen delt mellom flere organer og oppgavefordelingen er som følger:

Statskog SF

Statskog er grunneier og avgjør generelt forhold vedrørende grunnDisponeringer. Det skal tas særlige hensyn til bruksrettene. Statskog SF forvalter virkesretter i samråd med allmenningsstyret.

Fjellstyret

Fjellstyret administrerer bruksretter etter fjelloven. I fjellovens § 3 er fjellstyrets oppgaver beskrevet: *”Fjellstyret skal administrere bruken og utnyttinga av rettar og lunnende i statsallmenningen så langt ikkje anna er fastsett i eller i medhald av lov. Det skal arbeide for å*

sikre at allmenningen vert brukt på ein måte som fremjar næringslivet i bygda og tek vare på naturvern- og friluftsiinteressene”.

Blant saksområdene fjellstyret har ansvar for er: forvaltning av jakt, fangst, fiske, beite og setring samt tilrettelegging for friluftsliv og støtte til lokal næringsutvikling.

Allmenningsstyret

Allmenningsstyret velges av og blant eiere av de landbrukseiendommene som har virkesrett i vedkommende statsallmenning. Styrets oppgave er å forvalte virkesretten i samråd med Statskog SF. Forholdet mellom allmenninger og virkesretter kan i grove trekk deles inn i tre typer:

Overskuddsallmenninger – Dette er allmenninger der tilveksten er større enn virkesretten. Overskuddet tilfaller Statskog SF.

Underskuddsallmenninger – Dette er allmenninger der tilveksten er mindre enn virkesretten. Alt virke går da til landbrukseiendommene med virkesrett.

Allmenninger uten virkesrett – I noen allmenninger er det ikke virkesrett og alt virke tilfaller Statskog SF.

6. Verneplan for skog på Statskog SFs grunn

6.1 Hjemmel for vern.

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av ”lov om naturvern” av 19.06.1970. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturvernlovens § 8 som lyder slik:

”Område som har urørt, eller tilnærmet urørt natur eller utgjør spesiell naturtype og som har særskilt vitenskapelig eller pedagogisk betydning eller som skiller seg ut ved sin egenart, kan fredes som naturreservat. Et område kan totalfredes eller fredes for bestemte formål som skogreservat, myrreservat, fuglereservat eller liknende.”

Vernekategorien naturreservat vil bli brukt for områder i verneplanen for skog på statsgrunn. Naturreservat er det strengeste vernet etter naturvernloven.

6.2 Verneprosessen

Det er Direktoratet for naturforvaltning som har ansvaret for gjennomføringen av verneplanarbeidet, men det er fylkesmannen som utarbeider og fremmer fredningsforslagene for sitt fylke.

Verneplanprosessen kan deles inn i flere faser:

(FM = Fylkesmannen, DN = Direktoratet for naturforvaltning, MD = Miljøverndepartementet)

Registreringsfase

1. DN får innspill fra FM, Statskog SF, miljøvernorganisasjoner og andre om skogområder som bør undersøkes nærmere. For enkelte områder foreligger det tidligere registreringer.
2. DN engasjerer fagpersoner som gjennomfører kartlegging i de aktuelle områdene.
3. De registrerte områdene blir beskrevet og verdiene vurdert.

Melding om oppstart

FM melder oppstart for de områdene som er aktuelle å vurdere for vern. Rettighetshavere og andre blir oppfordret til å gi tilbakemelding om bruksinteresser og annen aktuell informasjon om områdene. Formålet med oppstartmeldingen er å få oversikt over verdier og interesser i de aktuelle områdene.

Utarbeidelse av verneforslag

Med bakgrunn i de tilbakemeldingene som er mottatt etter oppstartmeldingen og de naturfaglige registreringene, utarbeider FM et verneforslag for hvert enkelt område. DN samler beskrivelsene fra fylkesmennene og lager et utkast til verneplan i rapportform.

Høringer

FM sender verneforslagene i sitt fylke ut på lokal høring. DN samler verneforslagene for alle fylkene og sender et samlet forslag på sentral høring. I denne prosessen er det felles lokal og sentral høring som foregår samtidig, men med forskjøvet frist for den sentrale høringen.

Tilråding

I etterkant av den lokale høringen justerer FM verneforslagene og oversender dem til DN med sin tilrådning. DN oppsummerer alle kommentarer fra fylkesmennene og fra sentral høring og gir sin tilrådning til MD.

Vernevedtak

MD gjennomgår DN's anbefaling og legger fram endelig forslag til verneplan. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon av Kongen i statsråd.

6.3 Registreringer

For en del områder er det tidligere foretatt registreringer. Imidlertid var det behov for oppdatert kunnskap etter ny metodikk, slik at disse områdene ble registrert sammen med andre områder der det ikke forelå tilfredsstillende registreringer. Registreringene er gjort av NINA-gruppen ved NINA, Siste Sjanse og Miljøfaglig utredning. Foreløpig rapport ble lagt frem 01.12.04 og sluttrapport skal foreligge 01.05.05.

6.4 Omfanget

I følgende fylker er det gjort registreringer i 2004 i forbindelse med verneplan for Statskog SFs grunn: Hedmark, Oppland, Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland, Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane. Samlet registrert areal er ca. 714 000 daa.; i tillegg er noen områder befart for å vurdere om de er aktuelle for nærmere registreringer. I Hedmark fylke er det registrert ca. 224.000 daa fordelt på 16 områder. Av det registrerte areal høres det på 212.000 daa som vurderes som aktuelt for vern.

6.5 Områdeoversikt

Tabell 1. Områder med totalareal over 10 km².

Lokalitet	Kommune	Verneverdi	M o.h.	Totalareal i daa	Sone
Bjørnberga/Isteren	Engerdal	***	645-955	90.000	Nordboreal
Volaberget/Kvemskjølen	Engerdal	***	710-889	16.000	Nordboreal
Kvisleflået/Hovdli	Engerdal	***	700-1.000	60.000	Nordboreal
Smoldalen	Trysil	***	600-1.000	11.100	Nordboreal

Tabell 2. Områdeoversikt.

Lokalitet	Kommune	Verneverdi	M o.h.	Total-areal i daa	Sone
Kvernlia	Os	**	700-900	7.300	Nordboreal
Bjørkodden	Engerdal	**	662-680	1.350	Nordboreal
Femund Vest	Engerdal	-	662-750	5.500	Nordboreal
Bjørnberga/Isteren	Engerdal	***	645-955	90.000	Nordboreal
Volaberget/Kvemskjølen	Engerdal	***	710-889	16.000	Nordboreal
Kvisleflået/Hovdlia (totalt)	Engerdal	***	700-1.000	60.000	Nordboreal
Setningen	Stor-Elvdal	**	700-1.000	4.800	Nordboreal
Vamåsen	Rendalen	**	500-900	3.300	Mellomboreal
Smoldalen	Trysil	***	600-1.000	11.100	Nordboreal
Granåsen	Trysil	**	600-900	8.300	Nordboreal
Furuberget	Trysil	**	600-800	4.300	Nordboreal

7. Beskrivelse av enkeltområder

På de etterfølgende sidene følger en beskrivelse av de 11 områdene i Hedmark som foreslås vernet. For hvert enkelt område gis det en del faktaopplysninger, en beskrivelse av området, en omtale av skogstruktur og påvirkning, en beskrivelse av verneinteressene samt formålet med vernet. Dessuten gis det opplysninger om planstatus for området, om tekniske inngrep og andre interesser som er knyttet til området samt enkelte skogbruksopplysninger.

I tillegg til beskrivelsen av området følger et kart hvor den foreslåtte vernegrensa er inntegnet og et forslag til vernebestemmelser for området.

LOKALITET:	Kvernlia
KOMMUNE:	Os
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Elgå 1719 II, Holøydal 1719 III
UTM-KOORDINATER:	32V PP 425 995
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	7300 daa
HØYDE OVER HAVET:	700-900 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	167/1 (Rendalen nordre statsallmenning)

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger på vestsiden av riksveg 26 fra kommunegrensa mellom Os og Engerdal kommuner og strekker seg nordover i Os kommune. Området ligger innenfor den nordboreale vegetasjonssonen. Klimaet er kontinentalt med lite nedbør og lave middeltemperaturer. Store deler av området har sammenhengende morenedekke, stedvis med stor mektighet. De søndre og nordøstre deler av området bærer preg av å være dødislandskap med eskere, dødisgroper og småkoller. I nordvest mot Tverrhøgda er det bart fjell, og i de flate partiene i øst er det en mosaikk av større og mindre myrer. Terrenget synker mot øst i de søndre og vestre deler av området. I disse delene finnes mindre forsenkninger, rygger og smale, fuktige partier med myr og bekkedrag. De nordre deler av området utgjøres av en meget slak dal som stiger mot nordvest. Mot nordøst inkluderer området et slakt høydedrag som faller videre mot nordøst.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Skogstruktur og påvirkningsgrad varierer mye innenfor området. Den mest upåvirkede delen ligger langs riksveg 26 i sør med gammel furuskog. Her finnes mange furuer som er eldre enn 400 år, og det er god aldersspredning. Mye død ved ligger på bakken, men få lite nedbrutte stokker og gadd. Det er noen spor etter gamle gjennomhogster. Nordover mot Kvernlia øker påvirkningsgraden sakte. Langs bekken forbi Kvernlia er skogen stort sett dominert av bjørk med enkelte gamle, grove søylefuruer som står spredt. Nord for Kvernlia går skogen over i relativt hardt påvirket, glissen furuskog med mindre partier av gran mot bekken gjennom Kvernlivollen. Spor etter gjennomhogster finnes jevnt over hele Kvernlivollen i form av stubber og indirekte ved liten forekomst av død ved. Et parti mindre påvirket furuskog med relativt gamle trær og en del død ved kommer inn på østsiden av bekken gjennom Kvernlivollen. Kontinuitetsbruddet er imidlertid godt synlig ved at sterkt nedbrutte læger er fåtallige og at det finnes stubber etter tidligere gjennomhogster. Innslaget av bjørk er stedvis ganske høyt, og videre nordover i de indre delene av Kvernlivollen er det stort sett ren bjørkeskog.

VERNEINTERESSER

Området har store kvaliteter knyttet til gammel furuskog med mye død ved. Urskognær furuskog er et av manglene ved dagens skogvern som Kvernlia bidrar til å fylle. På sikt vil også deler av området produsere svært grov og høy furu, og dette er et sjeldent innslag i regionen. Området er en del av et kjerneområde for gammel furuskog i Sør-Skandinavia. Dette er en truet naturtype, og det er derfor viktig å øke muligheten for å bevare langsiktig levedyktige populasjoner av krevende arter knyttet til denne naturtypen gjennom samling av verneområder i Engerdal/Femundsområdet.

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sine naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området et rikt biologisk mangfold knyttet til forekomster av gammel furu og død ved. Området har også potensiale for produksjon av svært grov og høy furu, noe som er et sjeldent innslag i regionen.

ANDRE INTERESSER

Uttak av ved og tømmer. Løypetrasé går gjennom nordre del av området. Området er stats-allmenning.

TEKNISKE INNGREP

En utmarksløpe ca. 1 km nord for Kvernlietra og en utmarksløpe på Kvernlivollen.

PLANSTATUS

Området er i kommuneplanens arealdel klassifisert som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

MERKNADER

Det ble i 1997 gjennomført nøkkelbiotopregistreringer på produktivt skogareal innenfor Kvernlia. Det er registrert flere nøkkelbiotoper og hensynsområder innenfor avgrensningen av undersøkelsesområdet.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Produktivt skogareal er ca. 1500 dekar. Stående kubikkmasse er anslått til 4100 m³.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV KVERNLIA NATURRESERVAT I OS KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 167/1 i Os kommune. Reservatet dekker et totalareal på 7300 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Os kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området forekomst av gammel furu og død ved.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

2. Sanking av bær og matsopp.
3. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
5. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
6. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
7. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Vedlikehold av anlegg etter § 4 nr 7.
 - c) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
 - d) Oppkjøring av skiløyper langs etablerte løypetraséer.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

LOKALITET:	Bjørkodden
KOMMUNE:	Engerdal
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Elgå 1719 II
UTM-KOORDINATER:	32V PP 425 935
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	Ca. 1350 dekar
HØYDE OVER HAVET:	662-680 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	162/1 Holøy-Øversjødal statsallmenning

OMRÅDEBESKRIVELSE

Bjørkodden er en odde ut i Femund øst for riksveg 26 mellom Buvika og Kvernvika. Selve odden er et flatt område ut mot Femund. Landskapet stiger slakt vestover i retning riksveg 26. Området er uten markerte høydedrag. Området har et tydelig kontinentalt klima og ligger innenfor den nordboreale vegetasjonssonen. Området domineres av lavfurusskog på forhøyninger og furumyrskog eller fattigmyr ellers. Innimellom finnes store blokkhav med grov stein. Furu er tilnærmet eneste treslag, med noe innslag av bjørk. I øst er det et større innslag av bærlyngfuruskog.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Skogen i området er preget av gammel furuskog, med varierende dimensjoner. Det midtre kjerneområdet i vest er et flatt parti lavfurusskog omgitt av myrer og blokkhav hvor trærne overveiende har små dimensjoner. Flere av disse sentvoksende trærne er svært gamle. Det finnes en del gadd og læger i dette området. Dimensjonen på den døde veden vitner om at skogen har vært grovere tidligere. I kjerneområdet på selve Bjørkodden er trærne større, noen furuer er mer enn 60 cm i brysthøydiameter. Spredt finnes gamle furutrær som har unngått tidligere tiders plukkhogst. I hele området finnes spredte hogstspor av både små og store trær. Dette gjelder også deler av myrene, som tidligere tydeligvis har vært spredt tresatt med småvokste trær.

VERNEINTERESSER

Områdets mosaikk av gammel furuskog, myrer og småvann er godt arrondert og skogen er lite påvirket av menneskelig aktivitet i nyere tid. Selv om gamle plukkhogster har satt sine spor i området, er det likevel verdier knyttet til nøkkelementene død ved og gamle trær.

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter kan nevnes at området er relativt stort og har en god arrondering og inneholder mange gamle furutrær. Stedvis er det godt med død ved.

ANDRE INTERESSER

Skogbruk. Uttak av ved og tømmer. Området ligger innenfor Holøy-Øversjødal statsallmenning.

TEKNISKE INNGREP

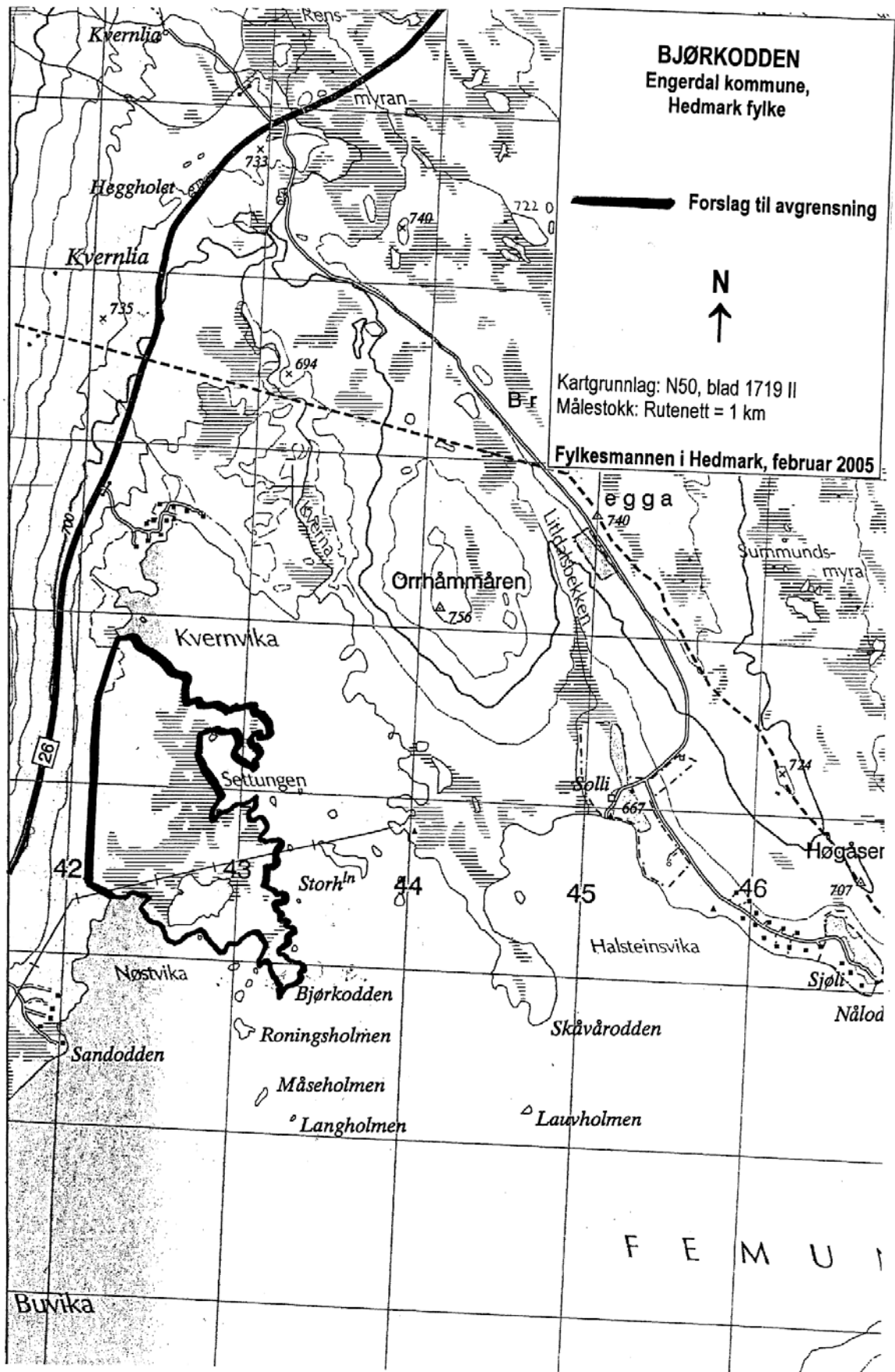
En kraftlinje krysser Bjørkodden. Det er 2 buer innenfor området.

PLANSTATUS

I kommuneplanen har Bjørkodden status som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Produktivt skogareal er ca. 170 dekar. Stående kubikkmasse er anslått til 650 m³.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV BJØRKODDEN NATURRESERVAT I ENGERDAL KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 162/1 i Engerdal kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 1350 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert

Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka.

Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Engerdal kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området mange gamle furutrær og god forekomst av død ved.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr. 1-4 er ikke til hinder for:

2. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for utøvelse av reindrift.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

3. Sanking av bær og matsopp.
4. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
5. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
6. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
7. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
8. Vedlikehold av buer.
9. a) Drift og vedlikehold av eksisterende energi- og kraftanlegg. Bruk av motorisert transport krever særskilt tillatelse jf. § 5, nr. 1.
b) Nødvendig istandsetting ved akutt utfall. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
c) Oppgradering/fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og øking av linjetverrsnitt når dette ikke forutsetter vesentlige fysiske endringer i forhold til fredningsformålet. Bruk av motorisert transport krever særskilt tillatelse jf. § 5, nr. 1.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Vedlikehold av anlegg som nevnt i § 4 nr 8 og 9.
 - c) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

LOKALITET:	Femund vest
KOMMUNE:	Engerdal
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Røa 1719 I
UTM-KOORDINATER:	32V PQ 515 155
VERNEKATEGORI:	- (sees i sammenheng med Flensmarka i Sør-Trøndelag)
AREAL:	Ca. 5.5 km ²
HØYDE OVER HAVET:	662- 750 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	163/1 Rendalen Nordre statsallmenning

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger på vestsiden av Femund og omfatter en smal skogsone mellom garden Femundshytten og grensa til Røros kommune. Det henger sammen med et område som foreslås vernet i Flensmarka på Rørossiden. Området er ei slak østvendt liseide med mot Femund. Terrenget veksler mellom småkuperte arealer med mye blokkmark og småkoller til slakere partier med mer finkornede løsmasser. Morenedekket er stedvis av stor mektighet. Området har et tydelig kontinentalt klima og ligger innenfor den nordboreale vegetasjonssonen. Vegetasjonstypene er dominert av lavskog med lav-furu-utforming, stedvis med innslag av mye blokkmark. I fuktige søkk er det innslag av mer produktiv mark i form av bærlyngskog av tyttebær-krekling-utforming og røsslyng-blokkebærfuruskog-innland-utforming.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Området er dominert av ensjiktet furuskog med liten variasjon i alder og dimensjoner. Hogst-påvirkningen er betydelig og det er mange spor etter stubber. Det er lite nyere hogstspor, men det er få innslag av gamle trær. Grove trær, gadd og læger er så godt som fraværende. Området rundt Halvbuholet skiller seg ut med betydelig innslag av gamle furuer. Dimensjonene er relativt små, men en del av trærne er meget gamle. Mengden av død ved er noe høyere i dette delområdet. Ett tre på 15-20 cm i brysthøydiameter er målt til nesten 200 år og ei furu på ca. 35 cm i brysthøyde er målt til ca. 600 år. Et areal rett nord for Femundshytten og et areal mot grensa til Røros kommune er tilnærmet treløse.

VERNEINTERESSER

På grunn av at skogen er preget av tidligere tiders hogster og fordi området har sparsomme forekomster av nøkkelelementer, er verneverdiene relativt begrensede. Sett i sammenheng med Flensmarka på Rørossiden vil imidlertid Femund vest utgjøre en del av et stort sammenhengende naturområde med mange kvaliteter. Det sentrale delområdet med de største verneverdiene (Halvbuholet) vil således bli sikret som en del av et stort naturreservat.

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er verdifullt som en del av et stort sammenhengende naturområde med mange vernekvaliteter.

ANDRE INTERESSER

Skogbruk. Uttak av ved og tømmer. Området ligger innenfor Rendalen Nordre statsallmenning.

TEKNISKE INNGREP

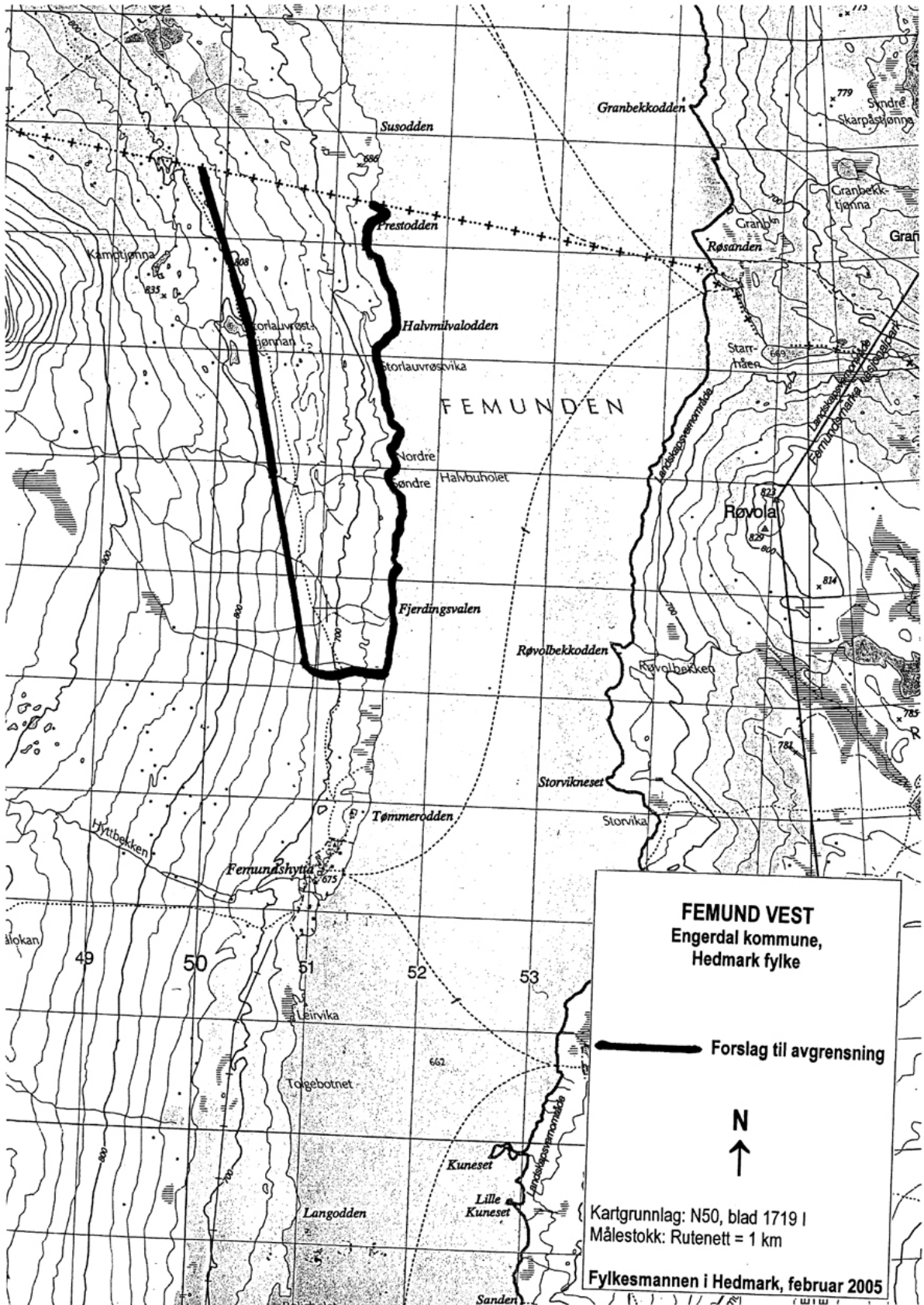
En merket turiststi går fra Femundshytten nordover til Flensmarka på Rørossiden i grensone mellom skogen og snaufjellet. Ingen andre kjente tekniske inngrep.

PLANSTATUS

I kommuneplanen har området status som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Produktivt skogareal er ca. 1000 dekar. Det foreligger ikke takstmateriale som gir grunnlag for beregning av stående kubikkmasse.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV FEMUND VEST NATURRESERVAT I ENGERDAL KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

(sammenheng med Flensmarka naturreservat i Sør-Trøndelag)

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 163/1 i Engerdal kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 5500 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Engerdal kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser som en del av et stort sammenhengende naturområde.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr. 1-4 er ikke til hinder for:

2. Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
3. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for utøvelse av reindrift.

Bestemmelsene i § 3, nr. 1-3 er ikke til hinder for:

4. Sanking av bær og matsopp.
5. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
6. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
7. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
8. Skånsom bruk av trevirke til bålbrekking, i samsvar med gjeldende lovverk.
9. Vedlikehold av merket turiststi.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Vedlikehold av anlegg som nevnt i § 4 nr 9.
2. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
3. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

LOKALITET:	Bjørnberga/Isteren
KOMMUNE:	Engerdal
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Elgå 1719 II, Drevsjø 2018 I, Isteren 2018 IV
UTM-KOORDINATER:	32V PP 485 795
VERNEKATEGORI:	***
AREAL:	Ca. 90 km ²
HØYDE OVER HAVET:	645-955 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	162/1 Rendalen Nordre statsallmenning

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området utgjøres av hele den 16-17 km lange og ca. 5 km brede halvøya mellom Femund i øst og Isteren i vest. Området omfatter også de nordre delene av Isteren med tilgrensende landarealer. Fra sjøene reiser lange skoglier seg opp mot de isolerte snaufjellspartiene på toppområdene. Skogdekte slake pass over fjellpartiene forbinder skogliene på begge sider. Topografien er stort sett ganske rolig og slak, men liene rundt Nordre og Søndre Bjørnberget er brattere. På østsidene finnes stupbratte skråninger. Isteren er svært grunn, og innsjøen har en opprevet strandlinje med store odder, småøyer, vikar og en mengde steingrunner og skjær. Langs Femund er strandlinja jevnere. I nord og nordvest er det store flate områder med mye myr, små vann og lave åser.

Området har et tydelig kontinentalt klima og ligger innenfor den nordboreale vegetasjons-sonen. Området er nærmest totalt dominert av furuskog. Stedvis inngår bjørk, særlig i tilknytning til fuktige partier, myrkanter, samt i ellers glissen skog høyere i terrenget. Store deler av furuskogen har et tørt preg. Vanlig er veksling mellom ganske produktiv bærlyngskog på steder med en del løsmasser, og fattigere lavfuruskog på grunnlendt mark og i tilknytning til blokkmark. Spesielt liene rundt Elvebergan, ved Balvikåsen og i området Nordre Bjørnberget-Jonasåsen har mye blokkmark som til dels ikke er tresatt. På Femund-siden er det mindre blokkmark og jevnere fordeling av løsmasser. I tillegg til lavskog og bærlyngskog er røsslyng-blokkebærskog vanlig i fuktige skråninger. På myrene står det stedvis mye myrfuruskog. På Isterensiden er røsslyng-blokkebærskog også vanlig i de nedre delene og på flatene omkring nord- og nordvestsiden av sjøen. Denne typen veksler med fattigmyrer med myrfuruskog i kanten. Rundt Trolltjønna-Kultjønna er det store, treløse blokkmarker med grov stein i veksling med skarpe rygger og grunnlendt mark med lavfuruskog.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Mye av furuskogen bærer preg av hogstpåvirkning i ulike epoker og med ulik intensitet. Spesielt gjelder dette den produktive bærlyngskogen ned mot Isteren og på letttilgjengelige områder mot Femund, samt rundt nordenden av Isteren. De store flatene omkring nordenden av Isteren har vært utsatt for omfattende gjennomhogster. Flatene ned mot Femund i sørøst bærer også preg av nyere hogster. Landskapet er her dominert av frøtrestillinger med en del oppslag av bjørk og ungfuru. Store deler av bærlyngskogen i liene har et ganske ungt preg som mangler gadd og tydelig gamle trær. Spredte, gamle læger ligger igjen etter tidligere mer urørte skoggenerasjoner. Generelt vurdert synes det som om fordelingen av blokkmark har vært styrende for tilgjengelighet og dermed for hogstpåvirkningen.

I lia på Femundsiden fra Bottølen og nordover står det noe eldre, glissen skog som er mindre intensivt påvirket. Det er god aldersspredning og sjiktning med noe læger, men tydelig gamle trær og ferske gadd er svært få. På Femundsiden er det også utført omfattende hogster etter stormfelling. Den minst påvirkede skogen finner en i sørvest ved Elvbergan og i den nordlige delen i området Trolltjønna-Kultjønna. I lisen fra Isteren mot Elvbergan er det

ganske store arealer med virkelig gammel naturskog. Skogen er skrinn og lavproduktiv, men med mange svært gamle trær og rikelig med gadd og læger. En kjerne på ca. 250 dekar er trolig ekte urskog. Også lavfurskogen i tilknytning til blokkmarka ved Trolltjønna-Kultjønna er gammel naturskog, men enda skrinnere og lavproduktiv enn den ved Elvbergan. I nordskråningen av Nordre Bjørnberget er det et stort areal med svært gammel furuskog som er beskjedent påvirket. Det er jevn aldersfordeling fra små spirer til svært gamle levende trær (mer enn 500 år) og mye gadd. Det er urskogstruktur på den stående skogen. Vestsiden av Jonasåsen er i en mellomstilling når det gjelder påvirkning. Skogbildet er spesielt; fin bledningsstruktur med god foryngelse og spredt oversjikt av gammel furu. På selve toppen står det noen "gjenglemte" virkelig grove overstandere.

VERNEINTERESSER

Bjørnberga/Isteren er et stort område som er svært godt arrondert. Det utgjør en uvanlig velavgrenset økologisk enhet og fanger opp hele gradienten fra store sjøer til snaufjell. Omtrent alle furuskogtyper som finnes i regionen er representert med ganske store arealer. Mye av skogen bærer preg av menneskelig påvirkning, herunder betydelige arealer med hogstingrep i nyere tid. Imidlertid er det mye naturskog og en del virkelig gammel skog, inkludert urskognære partier og ekte urskog. Sistnevnte skogtyper er konsentret til de sørvestlige og nordligste delene, mens det står mye av mer påvirket naturskog på østsiden. Gammel skog finnes dermed utbredt over størstedelen av området. Ved evaluering av dagens skogvern er det blant annet påpekt at store områder og områder med urskognær furuskog er mangelfullt dekket. Vern av Bjørnberga/Isteren vil bidra til å redusere denne mangelen.

Isteren, særlig den nordre delen, er et spesielt vannøkosystem som har store landskapsmessige kvaliteter og som det er knyttet viktige naturfaglige interesser til. Sjøen ligger i et vidt slettelandskap, og har en småskalatopografi med utallige øyer, nes, odder, vikar, evjer, grunner og skjær med tilgrensende myrer og skog. Den høye andelen rødlistede arter gjør at Isteren sammen med Bjørnberga i viltsammenheng er svært verdifullt. Det er spesielt rikt på våtmarksfugl, og har stor betydning både som hekke- og trekkområde. Området er et eldorado for ender, lommer og flere rovfuglarter. Fiskeørn er en karakterart.

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturområde og vannøkosystem med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter kan nevnes store svært godt arronderte arealer med naturskog og gammelskog, stedvis med urskogpreg eller ekte urskog, og et spesielt vannøkosystem som er leveområde for mange sårbare og sjeldne fuglearter.

ANDRE INTERESSER

Skogbruk. Uttak av ved og tømmer. Fiske i Isteren. Området ligger innenfor Rendalen Nordre statsallmenning.

TEKNISKE INNGREP

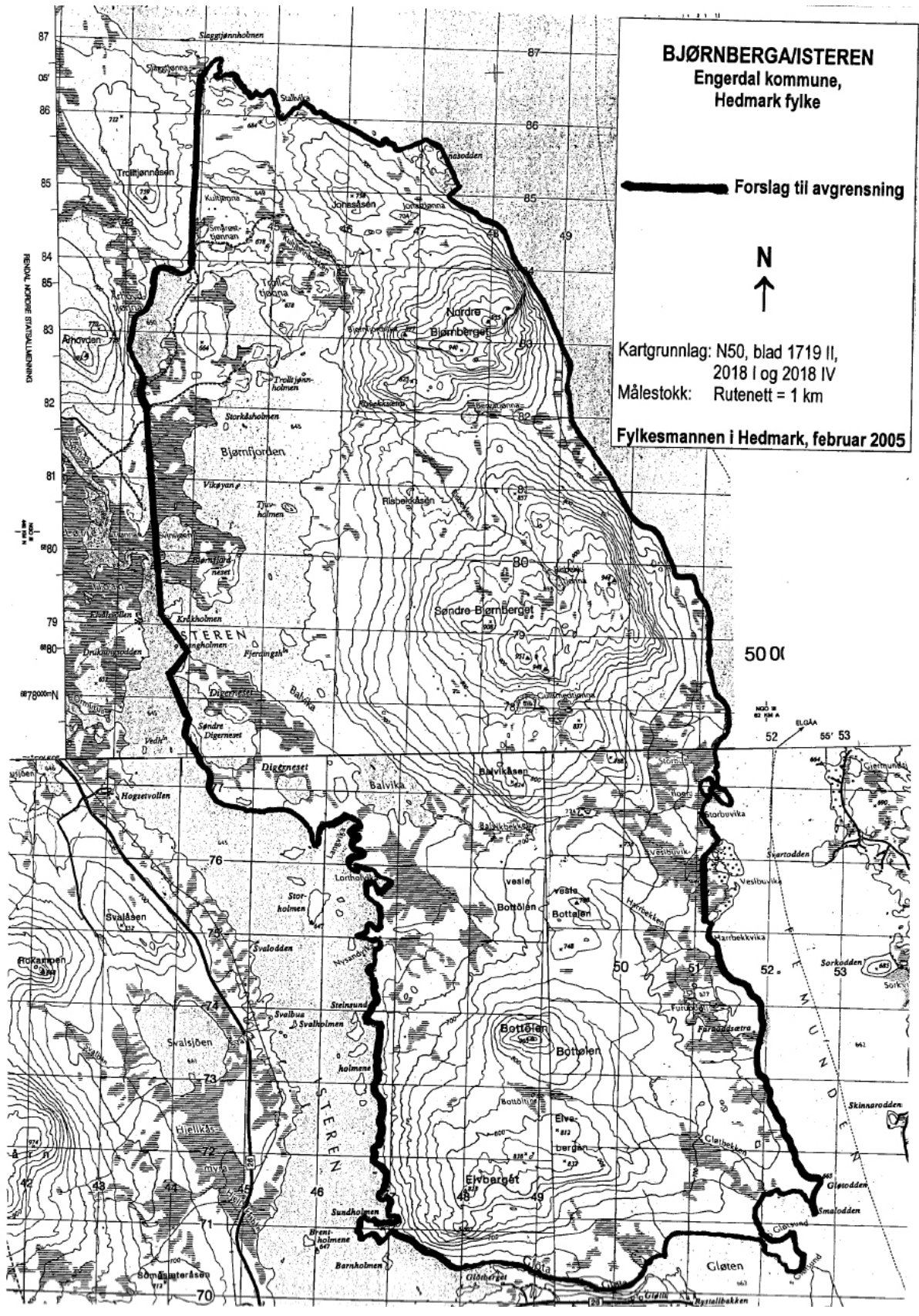
2 setrer i området (Risbekksetra og Furuoddsetra). Ca. 15 hytter/buer. Traséer etter vinterbilveier synlige i de nordvestre delene.

PLANSTATUS

I kommuneplanen har området status som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Produktivt skogareal er ca. 24000 dekar. Stående kubikkmasse er anslått til 70000 m³.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV BJØRNBERGA/ISTEREN NATURRESERVAT I ENGERDAL KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 162/1 i Engerdal kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 90 km².

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Engerdal kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et stort og spesielt naturområde og vannøkosystem med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området store arealer med naturskog, stedvis med urskogpreg, og et spesielt vannøkosystem som er leveområde for mange sårbare og sjeldne fuglearter.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr. 1-4 er ikke til hinder for:

2. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for utøvelse av reindrift.
3. Bruk av motorbåt på Isteren etter motorferdsellovens bestemmelser.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

4. Sanking av bær og matsopp.
5. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
6. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
7. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
8. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
9. Vedlikehold av setrer, hytter og buer.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Vedlikehold av anlegg som nevnt i § 4 nr 9.
 - c) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
 - d) Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til setrer, hytter og buer med beltekjøretøy på godt snødekt mark.
 - e) Oppkjøring av skiløype langs etablert løypetrasé øst for Århovden.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
5. Hogst av ved til setrer, hytter og buer.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

LOKALITET:	Volaberget/Kvemskjølen
KOMMUNE:	Engerdal
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Drevsjø 2018 I
UTM-KOORDINATER:	33V UJ 465 705
VERNEKATEGORI:	***
AREAL:	Ca. 16 km ²
HØYDE OVER HAVET:	710-889 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	165/1 Rendalen Nordre statsallmenning

OMRÅDEBESKRIVELSE

Volaberget/Kvemskjølen ligger ca. 5 km nord for Drevsjø midt mellom Femund i vest og Jyltingsmarka i øst. Volaberget er et langstrakt og bredt åsparti som går i nord-sørretning. Med unntak av toppområdet på Vola er åspartiet skogkledd. Kvemskjølen er et åpent og flatt myrområde som grenser inn til Volaberget. Området har et tydelig kontinentalt klima og ligger innenfor den nordboreale vegetasjonssonen. Furuskog dominerer i området. Noe gran kommer inn i sumpskogpartier og flekkvis i liene. Bjørk er jevnt forekommende i hele området, med høyest innslag opp mot toppområdene. Vegetasjonen på de høyeste toppområdene er stedvis ren røsslynghei uten særlig tresetting. Nedover lisidene blir skogen mer produktiv. Vegetasjonen varierer mellom lavfuruskog på grunnlendt mark og bærlyngskog i de nedre delene. Mellom Gunnarsjøsetra og Kornanderskaret finnes store arealer uproduktiv lavfuruskog og blokkmark. Partier med gran-bjørkesumpskog finnes rundt Kornandermyra og i enkelte fuktige søkk i lisidene. Myrene i området, med unntak av selve Kvemskjølen, er overveiende fattige.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Glissen småvokst furuskog dominerer på toppområdene. I overgangen mot mer produktiv mark blir furuene mer grovvokst og mye bjørk finnes i busksjiktet. Enkelte grove furulæger ligger spredt i denne sonen. Nedover i lisidene inngår mer sluttet furuskog. Et større område rundt topp 788 nord for Kornanderskaret har innslag av urskognær furuskog. Skogen er godt sjiktet og glissen. Noen av de eldste trærne er målt til ca. 500 år. Kontinuiteten i død ved er god, både gadd og læger finnes rikelig i alle nedbrytningsstadier. Av hogstspor finnes kun noen få stubber av nyere dato. Nordøst for det urskognære området ligger store arealer som er gjennomhogget for ca. 20 år siden. Dette området har trolig også hatt urskogpreg før dette inngrepet. Dette gir seg utslag i store mengder død ved på hogstflata, og både gadd og læger ligger jevnt over hele området. Typisk skogbilde for furuskogen ellers i lisidene er plukk-hogget eldre skog med spredte forekomster av nøkkelelementer som gamle trær og død ved. Noe hardere påvirket skog finnes stedvis i de østvendte lisidene og rett nord for Kornanderskaret. Granskogen i området er godt sjiktet og har bra innslag av nøkkelelementer som gamle trær og noe liggende død ved.

VERNEINTERESSER

Volaberget fanger opp de minst påvirkede restene av den typiske fattige furudominerte skogen som er karakteristisk for Femundtraktene. Skogen har mange naturskogkvaliteter i form av gamle trær og død ved. Store arealer med urskognær furuskog finnes også. Området har en rik forekomst av mange krevende gammelskogarter og er en av landets rikeste lokaliteter for vedboende sopp knyttet til død ved av furu. Her finnes langkjuke, taigakjuke og *Byssoporia terrestris* i tillegg til stor tetthet av mer vanlige signalarter. Fuktige gransumpskog med flere sjeldne arter, blant annet sprekk-kjuke, bidrar til å øke det biologiske mangfoldet. Forekomst av den rødlistede karplanten finnmarksstarr er også et interessant botanisk innslag. Ved evaluering av dagens skogvern er det blant annet påpekt at store om-

råder og områder med urskognær furuskog er mangelfullt dekket. Vern av Volaberget/Kvemskjølen vil bidra til å redusere denne mangelen.

Kvemskjølen er et stort og urørt myrområde dominert av rikmyrtyper. Omtrent halve Kvemskjølen utgjøres av rikmyr, den andre halvdel av intermediær myr. Så store myrflater med rike plantesamfunn finnes det få av i Engerdal. På deler av myra finnes fine utforminger med strengstruktur. I forbindelse med arbeidet med en verneplan for myrer i Hedmark ble Kvemskjølen klassifisert som verneverdig i regional sammenheng.

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter er relativt store arealer med urskognær furuskog, rik myrvegetasjon og områder med konsentrasjon av rødlistede arter.

ANDRE INTERESSER

Skogbruk. Uttak av ved og tømmer. Området ligger innenfor Rendalen Nordre statsallmenning.

TEKNISKE INNGREP

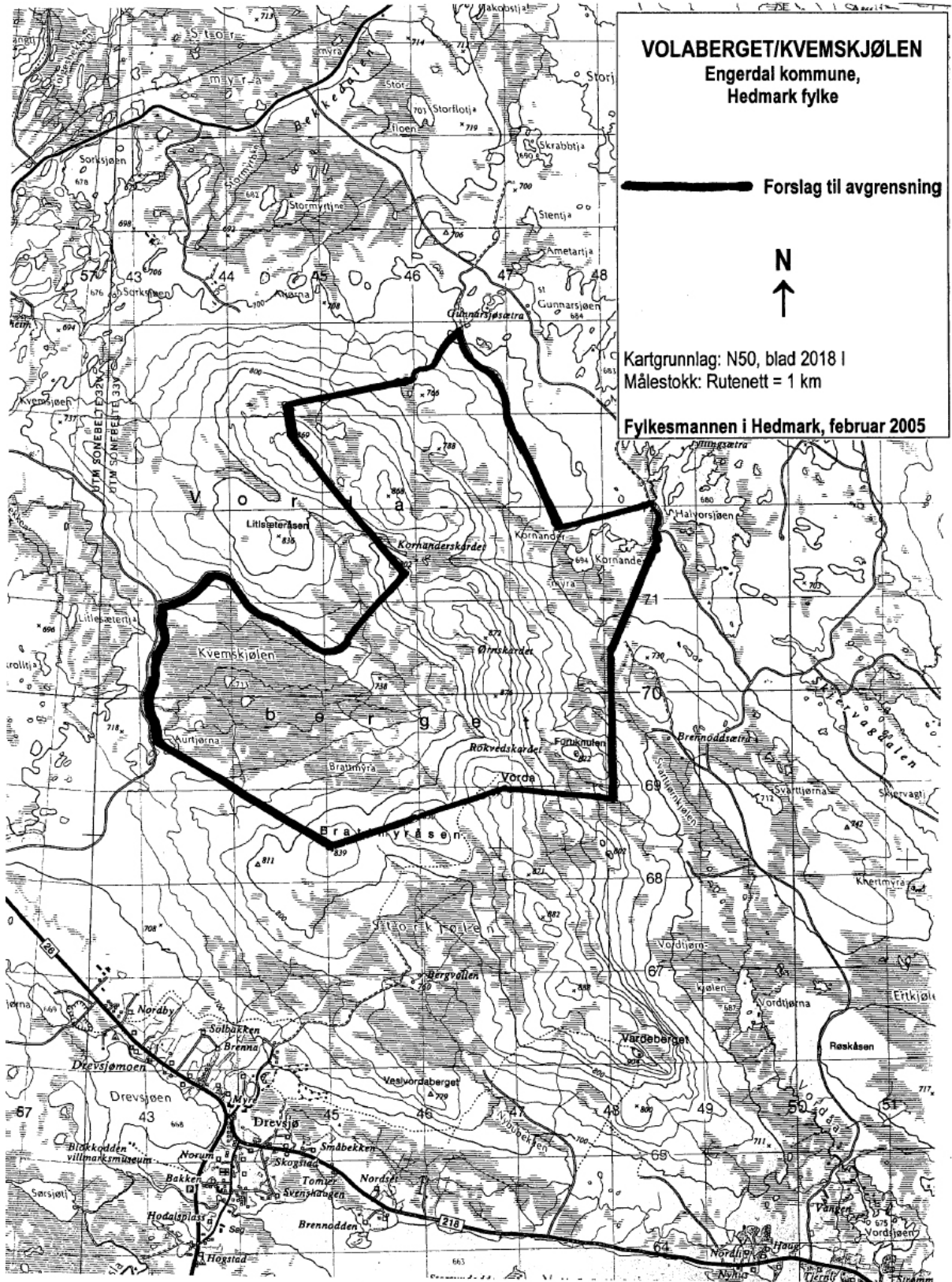
3 buer innenfor området.

PLANSTATUS

I kommuneplanen har Volaberget/Kvemskjølen status som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Produktivt skogareal er ca. 6700 dekar. Stående kubikkmasse er anslått til ca. 20000 m³.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV VOLABERGET/KVEMSKJØLEN NATURRESERVAT I ENGERDAL KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 165/1 i Engerdal kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 16 km².

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Engerdal kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et stort og spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området relativt store arealer med urskognær furuskog, rik myrvegetasjon og arealer med konsentrasjon av truede og sårbare arter.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr. 1-4 er ikke til hinder for:

2. Bruk av beltekjøretøy på vinterføre for utøvelse av reindrift.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

3. Sanking av bær og matsopp.
4. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
5. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
6. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
7. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
8. Vedlikehold av buer/koier.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Vedlikehold av anlegg som nevnt i § 4 nr 8.
 - c) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
 - d) Oppkjøring av skiløyper langs etablerte løypetraséer fra Vola retning Femundsenden og fra Vola retning Sorken.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

LOKALITET:	Kvisleflået/Hovdlia
KOMMUNE:	Engerdal
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Drevsjø 2018 I
UTM-KOORDINATER:	33V UJ 475 555
VERNEKATEGORI:	***
AREAL:	Ca. 60 km ² (33.5 km ² er tidligere vernet)
HØYDE OVER HAVET:	700-1000 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	165/1 Rendalen Nordre statsallmenning

OMRÅDEBESKRIVELSE

Kvisleflået er et stort skog- og myrkompleks som ligger sørøst for Drevsjø inn mot riksgrensa. Betydelige deler er allerede fredet som naturreservat gjennom verneplanen for våtmark i Hedmark (1981). Store og små myrflater av forskjellige typer veksler med små og store myrholmer, lave rygger og slake koller med tørr furuskog. De sentrale delene har stort innslag av rogenmorener. Dette skaper et topografisk variert landskap med nordøst-sørvestgående rygger, tallrike små tjern og myrer. I nord ligger et par lave høydedrag (Tollåsen og Bjørnåsen). Fra myrområdet hever landskapet seg sørvestover opp til snaufjellet og danner ei lang nordøstvendt granskogli (Lortseterlia-Hovdlia).

Skogdekt areal er overraskende stort tatt i betraktning de store myrområdene. Kartet gir således et noe misvisende inntrykk av skogdekket. Skogen på ryggene og i de slake åsene ute i myrområdet er sterkt furudominert. Store arealer har tørr bærlyngskog. Denne er særlig vanlig på de største myrholmene og områdene mot nord. Lavfuruskog er også vanlig og dominerer på mange av de mindre myrholmene. Det er også en del myrfuruskog, spesielt der myrene har preg av slak bakkemyr. Røsslyng-blokkebærfuruskog finnes på små arealer i myrkanter og i tilknytning til søkk. I sørvest dekker tanger av gransumpskog som stikker ut i myra langs bekke drag ganske store arealer. Granskogen i Hovdlia veksler mellom blåbærskog, sigskrånninger med rik høgstaudekog og fuktige søkk med rik høgstaude-, sump- og bekkekantvegetasjon. Sumpskoger og småmyrer, til dels rikmyrer, bryter opp den sammenhengende granskogen. Totalt sett er det relativt store arealer høgstaudekog i Hovdlia. Områdets myrtyper har stor variasjon i morfologi og rikhet. På selve Kvisleflået dominerer fattigmyr. I nedkant av Hovdlia er det relativt store arealer rikmyr, betinget av sig fra den lange lia. Her finnes også innslag av ekstremrik myr.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Det meste av skogen bærer preg av beskjedent eller totalt fravær av påvirkning i svært lang tid fram til 1950-tallet. På 1950-tallet ble det vinterstid gjennomført store hogster innover myrflatene fra nordvest. Neste hogstepoke kom på 1980-tallet da furuskogarealer i nord ble gjennomhogget og stripehogster i Hovdlia anlagt. Kjerneområdene av furu er avgrenset på bakgrunn av kombinasjon av mange gamle trær, bra med gadd og mye læger. På myrflatene består furuskogen i kjerneområdene av gammel naturskog som trolig bare så vidt har vært gjennomhogd én gang. Skogbildet er en relativt godt sluttet, ganske grov og storvokst furuskog med god sjiktning og foryngelse. Dimensjons- og aldersspredningen er god, men de aller eldste aldersklassene er underrepresentert. Det er bra med gadd, mye læger i alle nedbrytningsfaser og det finnes en del svært grove høgstubber. Noen partier har tilnærmet urskogstruktur på den stående skogen med mange svært gamle levende trær (mer enn 500 år). Noen små granskoglommer langs bekker ved Revmyrtjønna og Røkketjønna er åpen, urskognær blåbær- og sumpgranskog. Et av områdene er trolig ekte urskog. Tilsvarende type granskog står på tangene som stikker ut i myra sørvest i området.

Selve Hovdlia består av gammel grannaturskog i mosaikk med stripehogster utført på 1980-tallet. Disse hogstene dekker ca. 35-40% av lia. Granskogene er til dels virkelig gammel

naturskog, delvis noe mer påvirket i tidligere tider. Trærne er grove og har til dels meget høy alder, skogbildet er godt sjiktet og heterogent og det finnes en god del læger i alle nedbrytningsstadier. Høgstaudeskogene har et åpent preg, til dels med spredte kjempegraner, brukbar foryngelse av gran og høyt innslag av bjørk.

VERNEINTERESSER

Kvisleflået med Hovdliia utgjør et meget stort naturskogområde med en rekke kvaliteter som gjør det svært verdifullt. Det meste av området består av uvanlig gammel naturskog, med betydelig mengde av nøkkelelementer og høy kontinuitet i alle naturskogstrukturer av både gran og furu. Området har en ansamling og tetthet av død furu som trolig ingen andre områder i Sør-Norge kan oppvise. Variasjonen i skogtyper er også uvanlig stor og av alle typene er det betydelige arealer i lite påvirket tilstand. De rike granskogene bør spesielt framheves. Artsmangfoldet som er knyttet til gammel skog er svært høyt, med mange rødlistede arter på både gran og furu. Spesielt mangfoldet av vedboende sopp på gran er stort, og området har tilnærmet komplett mangfold av krevende arter innenfor taigaelementet på gran. Betydelige arealer er påvirket av hogstinngrep, men totalt sett er allikevel de skoglige kvalitetene mer eller mindre intakte i området som helhet fordi gammel naturskog dominerer arealmessig. I tillegg til skog har området store kvaliteter knyttet til myr, herunder mangfoldet i myrtyper, innslaget av ekstremrik myr og mangfoldet av moser, karplanter og våtmarksfuglarter. Kvisleflået/Hovdliia vurderes å være et av de mest verdifulle områdene som er kjent på det indre Østlandet. Ved evaluering av dagens skogvern er det blant annet påpekt at store områder, rike granskoger og områder med urskog nær furuskog er mangelfullt dekket. Vern av Kvisleflået/Hovdliia vil bidra til å redusere denne mangelen.

Det sentrale myrlandskapet er et viktig hekkeområde for et stort antall våtmarksfuglarter. Mosaikklandskapet av furuskog, myrer og tjern er en viktig hekkebiotop for gluttsnipe og småspove, som må betegnes som karakterarter. Av mer spesielle og sjeldne hekkearter kan nevnes sangsvane og fjellmyrløper. Like etter isgang raster flere andearter som hekker i fjellområdene rundt Kvisleflået. Kvisleflået har status som Ramsar-område, dvs. at det er klassifisert som et internasjonalt viktig våtmarksområde. Det grenser inn til et stort naturreservat på svensk side av riksgrensen som har samme status i Ramsar-sammenheng.

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et stort og spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter kan nevnes store arealer med naturskog og gammelskog, stedvis som ekte urskog eller med urskogpreg, et stort mangfold både av granskogtyper og furuskogtyper og et høyt innslag av rødlistede arter. Kvisleflået er et viktig hekke- og rasteområde for et stort antall våtmarksfuglarter.

ANDRE INTERESSER

Skogbruk. Uttak av ved og tømmer. Området ligger innenfor Rendalen Nordre statsallmenning.

TEKNISKE INNGREP

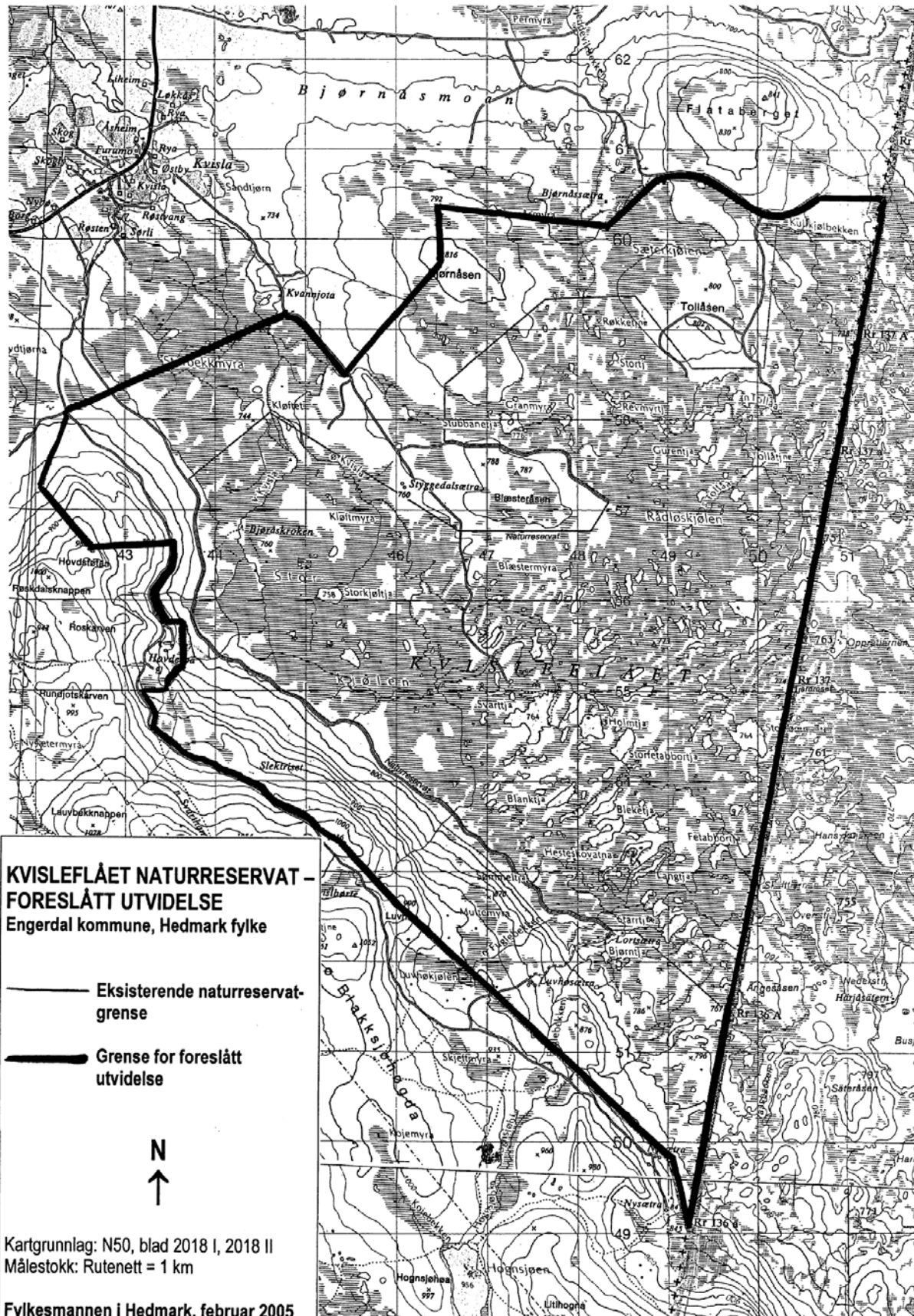
4 skogvegtraséer går inn i eller inn mot området fra nordvest. Det finnes 3 seterområder med seterbebyggelse samt ca. 10 spredte hytter/buer.

PLANSTATUS

I kommuneplanen har området status som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Produktivt skogareal innenfor det området eksisterende Kvisleflået naturreservat foreslås utvidet med er ca. 13600 dekar. Stående kubikkmasse innenfor det samme arealet er anslått til 40000 m³.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV KVISLEFLÅET/HOVDLIA NATURRESERVAT I ENGERDAL KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 165/1 i Engerdal kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 60 km².

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Engerdal kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et stort og spesielt naturskogområde og et våtmarksområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området store arealer med naturskog og gammelskog, stedvis med urskogpreg eller som ekte urskog, stort mangfold av skogtyper, viktige hekke- og rasteområder for våtmarksfugl og et stort innslag av truede og sårbare arter.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Jakt, fangst og bruk av skytevåpen er ikke tillatt. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning utenom eksisterende veger er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

2. Sanking av bær og matsopp.
3. Fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk i områdene sør for Lortseterveien og sør for linjen Lortsetra – grenserøys Rr 136 A. Jakt på rype, hare og hjortevilt nord for Lortseterveien.
5. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
6. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
7. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
8. Vedlikehold av setrer, hytter og buer. Vedlikehold av Fjellveien, Lortseterveien og Østveien fram til Styggdalsetra og Luvhøseterveien fra Fjellveien uten standardheving.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Vedlikehold av anlegg som nevnt i § 4 nr 8.
 - c) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
 - d) Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til setrer, hytter og buer med beltekjøretøy på godt snødekt mark.
 - e) Oppkjøring av skiløyper langs etablerte løypetraséer langs Fjellveien og Lortseterveien og forbindelse mellom disse over Luvhøsetra.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

LOKALITET:	Setningen
KOMMUNE:	Stor-Elvdal
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Ringebu 1818 III, Atnsjøen 1818 IV
UTM-KOORDINATER:	32V NP 655 485
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	4800 daa
HØYDE OVER HAVET:	700-1000 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	91/1 (Setningen og Atnedal statsallmenning)

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger ca. 3 km vest for Sollia på vestsiden av innsjøen Setningen mellom riksveg 220 og riksveg 27. Lokaliteten ligger innenfor nordboreal vegetasjonssone. Fra sjøen stiger ei bratt, nördøstvendt lise opp til et platå på ca. 900 meters høyde, og herfra stiger terrenget slakt videre opp mot snaufjellet. Jordsmonnet er ganske grunt med en del steinblokker og noen mindre bergvegger. Forsenkninger og slakere deler av lia har noe tykkere løsmasse-dekke. Arealet nederst i sørøstre del av lia er et dødisterreng med tykke avsetninger, dødisgroper og rygger. Lauvtrær dominerer i området – mest bjørk, men også selje og rogn. Spredt furu finnes i hele lia langs Setningen. Innslaget av furu avtar sørover. Gran er mest vanlig i sør der den er bestanddannende, men ellers er gran påfallende sjelden. Vegetasjonsfordelingen i lia er karakteristisk og betinget av sigeeffekt og fuktighetsforhold med mye bærlyngskog i øvre deler, videre nedover småbregneskog og blåbærskog. I tilknytning til fuktige sig i forsenkninger står noe høgstaueskog, og rike høgstaueskoger står i hellinger med mye sigevann i sørlige del. Topografisk beskyttet beliggenhet som skyggefull ”bakli” gir et generelt ganske humid og kjølig preg, blant annet med tykke mosematter i skogbunnen og over steinblokker.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

I brattlia opp fra Setningen står gammel skog av bjørk sammen med andre lauvtrær. Det er mye gammel og grov bjørk, samt mye død bjørk i alle nedbrytningsstadier. Aldersspredningen på lauvtrærne er god. Furskogen i nordlige og øvre del av lia er minst påvirket og kan karakteriseres som gammel naturskog. Gamle, grove trær på 350-400 år inngår jevnt. En finner noe gadd og ganske mye furulæger i de fleste nedbrytningsstadier, inkludert store dimensjoner. Påvirkningsgraden øker ned mot sjøen og sørover i området med klart lavere, spinklere trær, mindre mengde død ved og stor overvekt av ferske nedbrytningsstadier. Et belte rett nord for det administrativt vernede området er blitt flatehogd for noen tiår siden, og her er det i dag ung bjørk og arealer med plantet gran. Granskogen i sør er stort sett ganske gammel naturskog med relativt høyreiste og grove trær. Gamle, sterkt nedbrutte og grove læger mangler, noe som sammen med det generelle preget i lia tyder på at granskogen er relativt nyetablert i området. Lenger ned i Atndalen er gran helt enerådende i dette høydelaget og på disse vegetasjonstypene. Dette tyder på at området er helt på innergrensen av granas utbredelse mot Rondane-Folldal, og det kan se ut som om treslagets ekspansjon videre nordvestover har stoppet noe opp.

VERNEINTERESSER

Setningen utgjør et naturmessig homogent område, men innbefatter likevel fine og sammenhengende gradienter fra innsjø og opp til snaufjellet og illustrerer godt fordelingen av vegetasjonstyper i ei jevn lise. En finner eldre naturskog med gamle lauvtrær og bra med død ved. Kunnskapen om den biologiske verdien av slike skoger er relativt liten, og de fleste skoger av denne typen er hardt påvirket. Spesielt på rikere vegetasjonstyper vil gamle utforminger ha stor verdi, og derfor vurderes disse lauvskogene som verdifulle. Furskogen i

nord har naturskogkvaliteter. Urskognær furuskog er et av manglene ved dagens skogvern som området bidrar til å fylle. Området har videre interessante og spesielle kvaliteter knyttet til treslagsfordeling og innvandringshistorie for treslagene. Lokaliteten ligger helt på innerflanken av granas utbredelse mot Rondane-regionen, og grana har ennå ikke etablert seg skikkelig i området. Området er et mulig referanseområde for å følge utviklingen i fordeling og frekvens av treslagene i overgangssonen mot Rondane-regionen. Videre kan området fungere som et representativt område for liskogene med blanding av lauvtrær og furu på litt rikere mark i de mest kontinentale delene av Hedmark og øvre Gudbrandsdalen, siden det meste av disse skogene er sterkt kulturpåvirket, og restområder med gammel skog er sjeldne.

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området gammel naturskog av furu, bjørk og noe gran. Området har videre særskilte verdier knyttet til treslagsfordeling og innvandringshistorie for treslagene og er et mulig referanseområde for å følge utviklingen i fordeling og frekvens av treslagene i overgangssonen mot Rondane-regionen.

ANDRE INTERESSER

Beite. Uttak av ved og tømmer. Området er statsallmenning.

TEKNISKE INNGREP

Ingen kjente.

PLANSTATUS

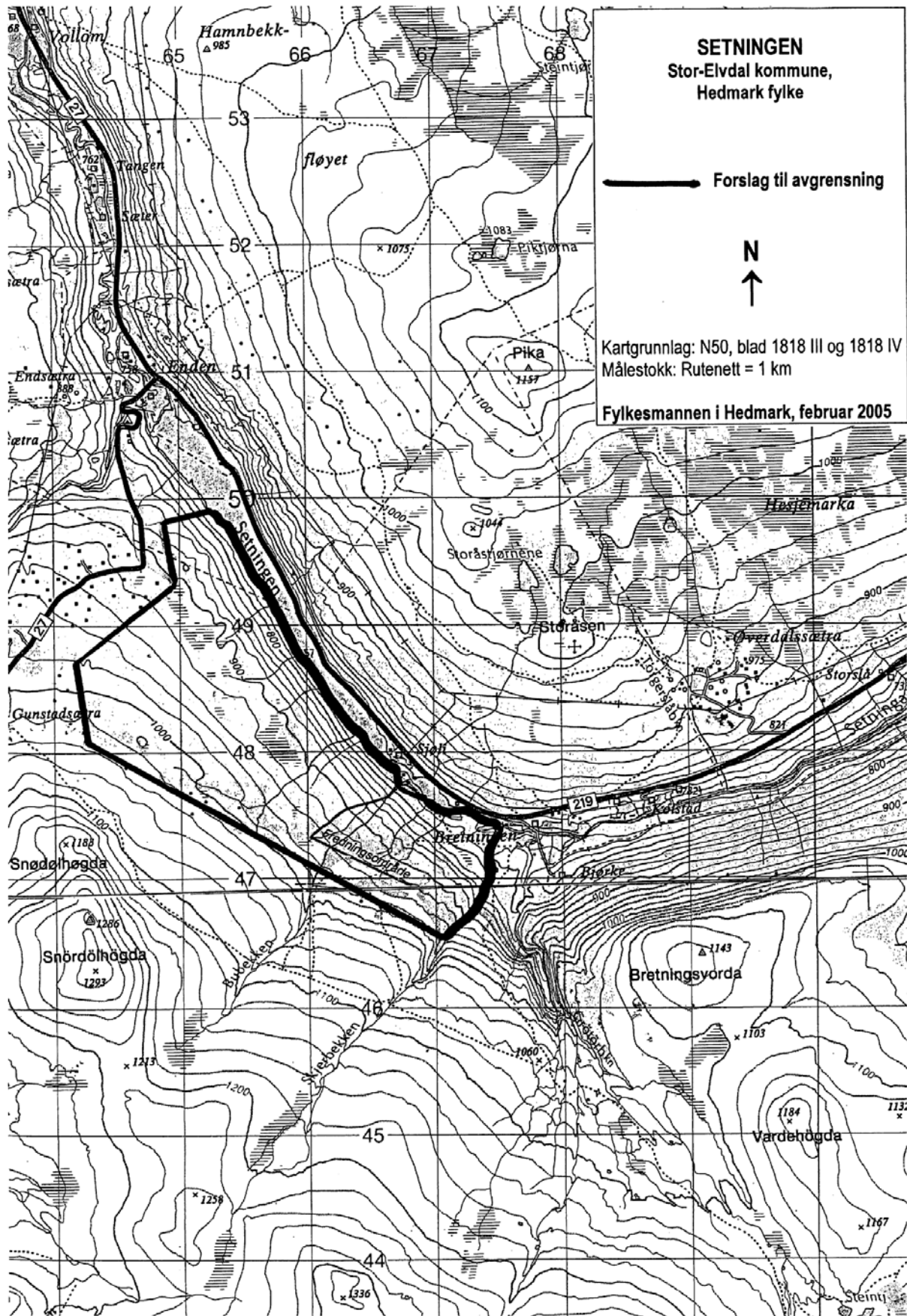
Området er i kommuneplanens arealdel klassifisert som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

MERKNADER

Søndre del av området er administrativt vernet av Statskog.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Området er ikke taksert.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV SETNINGEN NATURRESERVAT I STOR-ELVDAL KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 91/1 i Stor-Elvdal kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 4800 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Stor-Elvdal kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et tilnærmet urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området gammel naturskog av furu, bjørk og noe gran .

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

2. Sanking av bær og matsopp.
3. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
5. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
6. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
 - c) Hogst av etablerte plantefelt etter § 5 nr. 3.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Hogst av etablerte plantefelt.
4. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
5. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

LOKALITET:	Vamåsen
KOMMUNE:	Rendalen
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Storsjøen 1918 II
UTM-KOORDINATER:	32V PP 245 365
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	3300 daa
HØYDE OVER HAVET:	500-900 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	4/25

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger øst for Storsjøen, ca. 10 km sørøst for Åkrestrømmen. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone. Størsteparten av området består av slake, rolige nord- til nordvestvendte hellingar nord for Vamåsen. Disse partiene har et mer humid preg enn de vestvendte skråningane. En del mindre myrer, gjerne glissent tresatt av småvokst furu, veksler med skogdekte partier. Terrenget er ganske bratt i den vestvendte skråningen under selve Vamåsen, ellers faller terrenget slakt. Fra Vammyrene på flyene øst for området drenerer Vamma vestover og danner en markert bekkedal som utgjør den nordvestlige delen av lokaliteten.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Området består av eldre naturskog som er sterkt preget av tidligere tiders plukk- og gjennomhogster. Skogen er jevnt over fattig på biologisk gamle trær og død ved. Noen mindre partier har gammel naturskog, men med dårlig kontinuitet i død ved. Mye av bærlyngskogen i de vestvendte hellingene består av høyvokst, eldre furu på 200-250 år, og en del av denne skogen har et varierende undersjikt av eldre gran som sammen med noe foryngelse av furu skaper et flersjiktet skogbilde. Nylige gjennomhogster i de nedre delene vest for Vamåsen har skapt et åpent og dårlig sjiktet skogbilde. I de slake hellingene nord og øst for Vamåsen har påvirkningen trolig vært noe mindre og ligger lenger tilbake i tid. Alders- og dimensjonsspredning er noe bedre enn i bærlyngskogene lenger vest. Furuskogene har sparsomt innslag av læger, først og fremst i form av gamle, sterkt nedbrutte furulæger som jevnt over er betydelig grovere enn dagens stående trær og som er rester etter tidligere, mer urørte skoggenerasjoner. Den eldste furuskogen i området står i brattskråninga opp mot Vamåsen. Her vokser godt sjiktet, litt glissen blandingsskog med furu og spredt gran, med god alders- og dimensjonsspredning. Området er sterkt brannpåvirket, men det er lenge siden siste brann forekom. Granskog-lommene i tilknytning til myrene innenfor Vamåsen har et godt sjiktet skogbilde med relativt fuktig og stabilt skogklima, spredt til sparsomt med død ved, få svært nedbrutte læger og stedvis grov bjørk. Granskogen i Vammabekkekløft består av eldre, fuktig naturskog dominert av aldersfase og skiller seg tydelig fra resten av området. Skogen er bra sjiktet med god alders- og dimensjonsspredning. Topografisk beskyttet beliggenhet og nærhet til bekk gir et stabilt, fuktig skogklima med en del innslag av fuktighetskrevende arter.

VERNEINTERESSER

Lokaliteten utgjør et restområde med naturskog i et landskap som ellers er sterkt påvirket av bestandsskogbruk. Det meste av arealet er betydelig plukk- og gjennomhogstpåvirket naturskog der biologisk gamle trær og død ved finnes spredt til sparsomt. På tross av betydelig påvirkning har området likevel visse naturskogkvaliteter, både av gran og furu, inkludert enkelte truede plantearter. Den biologisk sett mest verdifulle delen av området er bekkedalen langs Vamma med eldre, fuktig granskog og en del innslag av fuktighetskrevende arter. Rike granskoger er et av manglene ved dagens skogvern som området bidrar til å fylle. Ved opprettelse av et naturreservat er målsettingen blant annet å sikre områder med urørt eller

tilnærmet urørt natur eller som utgjør en spesiell naturtype, jf. naturvernlovens § 8. Området er av NINA-gruppen vurdert som lokalt til regionalt verneverdig (**).

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området eldre, fuktig naturskog av gran med innslag av fuktighetskrevende arter i Vammass bekkekløft samt gammel furuskog.

ANDRE INTERESSER

Uttak av ved og tømmer. Området er ren statseiendom.

TEKNISKE INNGREP

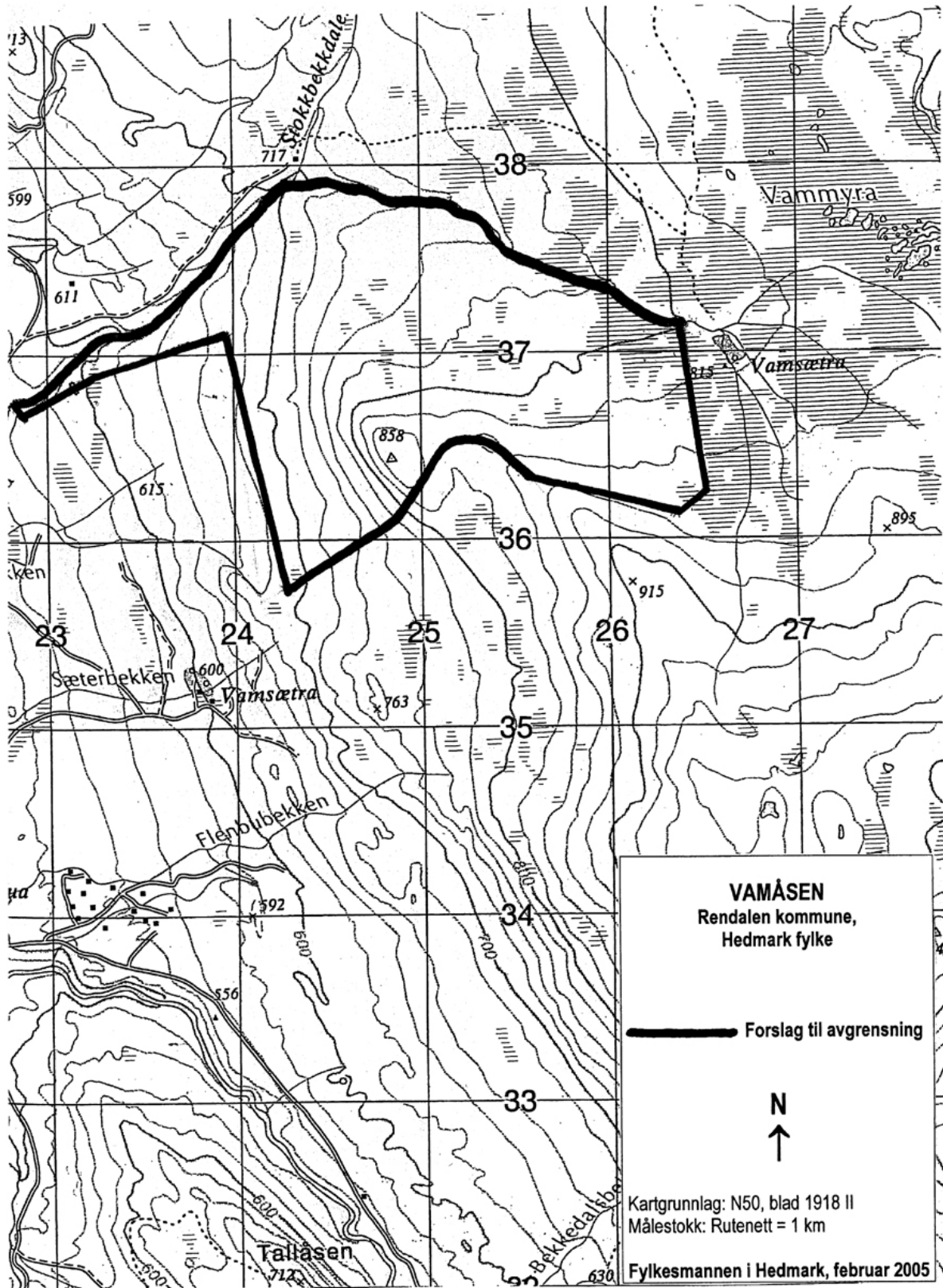
Ingen kjente.

PLANSTATUS

Området er i kommuneplanens arealdel klassifisert som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Produktivt skogareal er ca. 1500 dekar. Stående kubikkmasse er anslått til 7500 m³.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV VAMÅSEN NATURRESERVAT I RENDALEN KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 4/25 i Rendalen kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 3300 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Rendalen kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området eldre, fuktig naturskog av gran med innslag av fuktighetskrevende arter i Vammass bekkekløft samt gammel furuskog.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

2. Sanking av bær og matsopp.
3. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
5. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
6. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

LOKALITET:	Smoldalen utvidelse
KOMMUNE:	Trysil
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Trysil 2117 IV
UTM-KOORDINATER:	33V UJ 655 155
VERNEKATEGORI:	***
AREAL:	11100 daa (ekskl. eks. res.)
HØYDE OVER HAVET:	600-1000 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	9/662

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger på østsida av vegen i Drevdalen ca. 3 km. nordvest for Ljørdalen. Området ligger i den nordboreale vegetasjonssonen. Lokaliteten utgjør en sørlig utvidelse av eksisterende Smoldalen naturreservat. Det eksisterende naturreservatet består for en stor del av slake, vestvendte skråninger med mye myr som drenerer ned til Smolbekken. Smolbekken renner videre ut gjennom det foreslått utvidede området og ut i Drevja. Utvidelsesområdet er mer variert enn eksisterende naturreservat. Mye av det foreslåtte utvidelsesområdet består av sør- til vestvendte lier med varierende helningsgrad og løsmassedekke. Hovedvassdraget med Smolbekken og Drevja utgjør en vid dalbunn. Skarpe rygger og markerte bekkedaler/småkløfter skaper topografisk variasjon, særlig i østlige del. Løsmassedekket varierer fra tykke moreneavsetninger til grunt jordsmonn, blokkmark og bart fjell.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Granskogene på høydedragene i øst er preget av tørre og fattige forhold. Store deler av denne skogen er glissen, slak gammel naturskog som har vært svakt plukkhogd for lenge siden. Enkelte områder (kjerneområdene) skiller seg ut ved at de er mer produktive enn resten med kompakt, grov, storvokst skog. Området sør for Løvgnollen har svært lite påvirket skog, der betydelige arealer trolig er ekte urskog. Dalbunnen med Smolbekken er sterkere påvirket. Mye er godt sjiktet naturskog, men stort sett er skogen her betydelig påvirket av plukk- og gjennomhogster. Mindre partier med tydelig eldre skog finnes imidlertid også. Det meste av furuskogene bærer preg av ganske omfattende påvirkning med svært få tydelig gamle trær. Noen steder, særlig i sørskråningen av Skjeråsen og i skrenten under Smolfjellet, finnes imidlertid gammel naturskog av furu med en del tydelig gamle trær og bra tetthet og kontinuitet i død ved. Den lange vestvendte lia i vest består stort sett av sterkt påvirket, tørr furuskog i øvre deler med mer gran nedover. I høydelaget 720-760 m o.h. har det i et felt vært utført plukk- og flatehogst, og dette bryter opp et ellers ganske homogent naturskogområde. Generelt øker påvirkningsgraden betydelig sørover og mot lavereliggende deler av området, med tiltagende yngre preg på skogen, fravær av gamle og grove trær og svært lite død ved. Det har også vært en del nyere hogstinngrep, blant annet på østsiden av Smolbekken, nordover fra Ørsjømyra og innenfor Skjerhovden i sørøst.

VERNEINTERESSER

Sammen med det eksisterende Smoldalen naturreservat utgjør dette et stort, sammenhengende naturskogområde med "taigapreg" med et areal på ca 24000 daa. Store verneområder er et av manglene ved dagens skogvern. Størsteparten består av flersjiktet naturskog som i varierende grad er plukkhogst påvirket og der viktige elementer som har stor betydning for artsmangfoldet forekommer spredt. Deler av området har betydelig mindre påvirkningsgrad med en god del gammel skog med store naturskogkvaliteter, inkludert et rikt artsmangfold. Det finnes gamle naturskoger av de fleste vegetasjonstyper som er representert innenfor området. Små arealer har urskogpreg. Ved opprettelse av et naturreservat er målsettingen blant annet å sikre områder med urørt eller tilnærmet urørt natur eller som utgjør en spesiell naturtype, jf.

naturvernlovens § 8. Videre er variasjonsbredden i området stor, særlig er granskogene av flere forskjellige typer. Området framviser også en interessant fordeling av gran- og furuskog betinget av variasjon i løsmasser og vanntilgang innenfor området. Utvidelsesforslaget er betydelig mer variert enn det eksisterende naturreservatet og tilfører betydelige verdier, også i form av lite påvirket skog. Som følge av stort areal, god variasjonsbredde og en del virkelig gammel skog, vurderes området av NINA-gruppen som nasjonalt verneverdig (***)

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området en god del gammel skog med et rikt artsmangfold, arealer med urskogpreg og tilnærmet urørt skog. Området har mange forskjellige granskogtyper og en interessant fordeling av gran- og furuskog som skyldes variasjon i løsmasser og vanntilgang.

ANDRE INTERESSER

Uttak av ved og tømmer. Det går en merket sti gjennom området. Området er ren statseieendom.

TEKNISKE INNGREP

Statskog eier ei bu som ligger innenfor eksisterende naturreservat.

PLANSTATUS

Området er i kommuneplanens arealdel klassifisert som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Av utvidelsesarealet er produktivt skogareal ca. 7000 dekar. Stående kubikkmasse innenfor det samme arealet er anslått til 41000 m³. Det er relativt store arealer i hogstklasse II og III. I området finnes ca. 500 dekar med foryngelse av contorta.

SMOLDALEN NATURRESERVAT - FORESLÅTT UTVIDELSE

Trysil kommune, Hedmark fylke

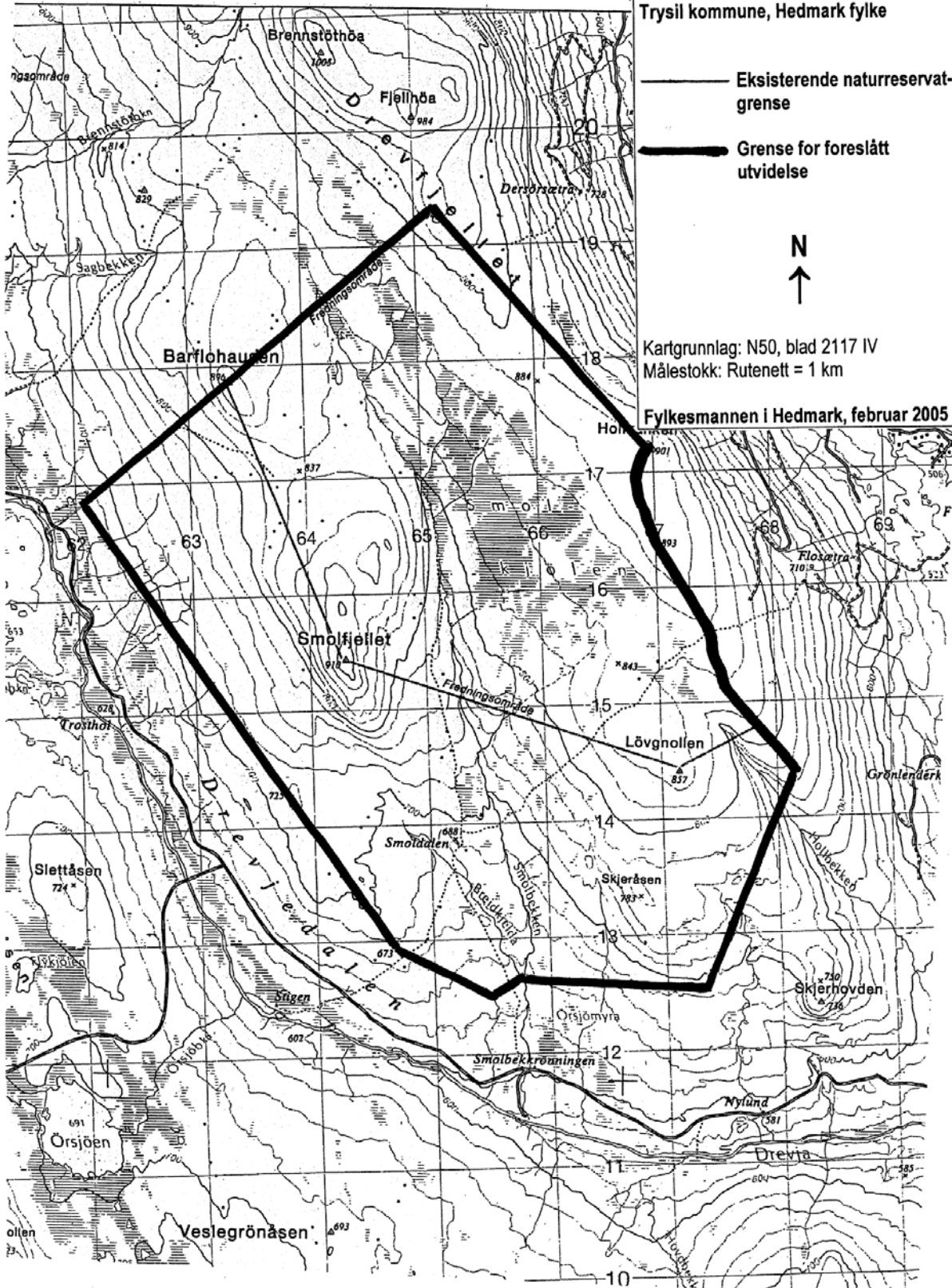
— Eksisterende naturreservatgrense

— Grense for foreslått utvidelse

Kartgrunnlag: N50, blad 2117 IV
Målestokk: Rutenett = 1 km

Fylkesmannen i Hedmark, februar 2005

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV SMOLDALEN NATURRESERVAT I TRYSIL KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 9/662 i Trysil kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 24 400 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Trysil kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et spesielt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området en god del gammel skog med et rikt artsmangfold, arealer med urskogpreg og tilnærmet urørt skog. Området har mange forskjellige granskogtyper og en interessant fordeling av gran- og furuskog som skyldes variasjon i løsmasser og vanntilgang.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

2. Sanking av bær og matsopp.
3. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
5. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
6. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
7. Vedlikehold av anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Vedlikehold av anlegg som nevnt i § 4 nr 7.
 - c) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
 - d) Hogst av etablerte plantefelt.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Hogst av etablerte plantefelt.
4. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
5. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves kgl. res. av 9. juni 1993 om fredning av Smoldalen naturreservat.

LOKALITET:	Granåsen
KOMMUNE:	Trysil
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Ljørdalen 2117 I, Trysil 2117 IV
UTM-KOORDINATER:	33V UJ 715 045
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	8300 daa
HØYDE OVER HAVET:	600-900 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	9/662

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger ca. 10 km nordøst for Østby, på vestsida av fylkesveg 564 mellom Østby og Ljørdalen. Området ligger innenfor nordboreal vegetasjonssone. Lokaliteten utgjør ei lang, øst- til nordøstvendt, slak lise opp mot den lange åsryggen med Tektgnollen og Granåsen som høydedrag. Toppartet er slakt, delvis platåpreget med noen større myrkjøler. Lia faller jevnt, gradvis brattere nedover. Terrenget er nærmest helt uten småskalatopografi, men lia gjennomskjæres av en rekke bekkedrag. I sørøst er det en del areal med skog-myr-mosaikk. Området har stort sett et jevnt dekke av ganske tykk morene. Fattige granskoger dominerer, mens det i toppområdene er et stort innslag av bjørk. Fattig gransumpskog finnes særlig i tilknytning til myrene i sørøst, samt noe i nord.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Det administrativt vernede området i nord består i øvre deler av glissen fjellskog, lenger nede mer produktiv skog som har et svært urørt preg. Sjukting, alders- og dimensjonsspredning er meget god, og trærne er til dels meget grove og storvokste. Det er rikelig med kraftige læger i alle nedbrytningsstadier. De nedre delene har et tydelig stabilt fuktig skogklima, noe som gir seg utslag i en for denne regionen spesiell epifyttisk lavflora med mange fuktighetskrevende arter på gamle graner, som skrukkelav, kort trollskjegg og randkvistlav. Store deler av dette området har urskogpreg. Store deler av skogen i de øvre lisdene sør for det administrativt vernede området er glissen fjellnatturskog av gran. Skogen er godt flersjiktet med stor spredning i alder og dimensjoner. Enkelte steder hvor det er litt tørrere står noen få, spredte gamle furuer. Det meste av området sør for den administrativt vernede delen er gjennomhogd for 40-50 år siden, noe som har forsterket det glisne preget. Skogen har vært gjennom to hogstperioder; en for svært lenge siden som har ført til få sterkt nedbrutte læger i dag, og en i nyere tid som har gitt brudd i kontinuitet av gamle trær. Nede i de produktive delene er skogen klart tettere og mer frodig, men også langt yngre. Sen optimalfase dominerer det meste av arealet her. Gamle og grove trær mangler nesten totalt, og det er svært lite død ved. Skogbildet er imidlertid ganske variert på grunn av god flersjiktning. Fattig gransumpskog finnes særlig i tilknytning til myrene i sørøst, samt litt i nord. I liene nedenfor det administrativt vernede området er skogtilstanden noe bedre enn lenger sør, med en del aldersfase og med noe større mengde gamle trær, gadd og læger. Et mindre parti omkring noen svakt konkave sig har et frodig og produktivt preg med fuktig, godt flersjiktet, kompakt, grov og storvokst naturskog.

VERNEINTERESSER

Området er et stort, sammenhengende naturskogområde av gran. Store verneområder er et av manglene ved dagens skogvern. Selv om det meste av arealet er betydelig påvirket av plukk- og gjennomhogster, er det fortsatt viktige kvaliteter igjen, blant annet elementer som har stor betydning for arts mangfoldet. Det administrativt vernede området i nord er spesielt verdifullt i kraft av urørthet, urskogpreg og rikt arts mangfold med mange truede plantearter. Det er innenfor området utviklet en epifyttisk lavflora av fuktighetskrevende arter på gamle graner som ellers ikke er registrert i indre deler av Hedmark og som trolig har sine nærmeste paralleller i lokalfuktige deler av Värmland. Ved opprettelse av et naturreservat er målsettingen

blant annet å sikre områder med urørt eller tilnærmet urørt natur eller som utgjør en spesiell naturtype, jf. naturvernlovens § 8. De lavereliggende liene har svakere kvaliteter, men utgjør viktige restaureringskvaliteter, særlig fordi de øvre deler stort sett består av glissen og uproduktiv skog. De nedre delene øker også variasjonsbredden i området, blant annet på grunn av skog-myr-mosaikkene omkring Grågåskjølen-Sæterkjølen-Storkjølen. NINA-gruppen har vurdert lokaliteten som regionalt til nasjonalt verneverdig (**-***).

Det er mulig å knytte området sammen med det foreslått vernede området Furuberget som ligger rett øst for vegen mellom Østby og Ljørdalen. Det ligger her til rette for vern av et meget stort område (ca. 19000 daa) med klare naturskogkvaliteter.

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et relativt urørt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området arealer med urskogpreg samt partier med sumpgranskog og et rikt artsmangfold med mange truede og sårbare arter.

ANDRE INTERESSER

Uttak av ved og tømmer. Skiløypetrasé går gjennom området. Området er ren statseiendom.

TEKNISKE INNGREP

Ingen kjente.

PLANSTATUS

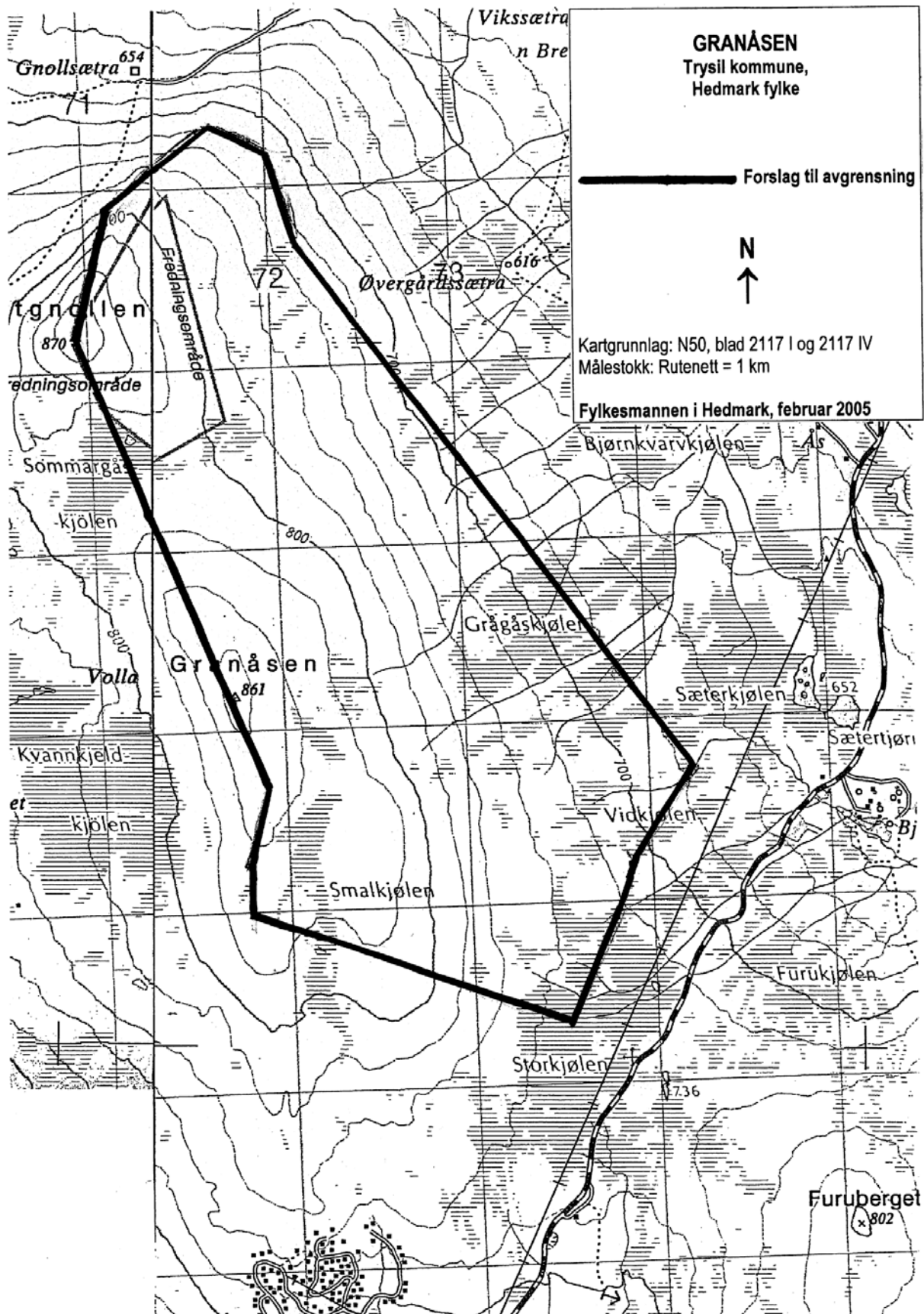
Området er i kommuneplanens arealdel klassifisert som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

MERKNADER

Deler av området er administrativt vernet av Statskog.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Produktivt skogareal er ca. 5800 dekar. Stående kubikkmasse er anslått til 18000 m³.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV GRANÅSEN NATURRESERVAT I TRYSIL KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 9/662 i Trysil kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 8300 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet. De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Trysil kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et relativt urørt naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

Av spesielle kvaliteter har området arealer med urskogpreg samt partier med sumpgranskog og et rikt artsmangfold med mange truede og sårbare arter.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

2. Sanking av bær og matsopp.
3. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
5. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
6. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
 - c) Oppkjøring av skiløyper langs etablerte løypetraséer.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

LOKALITET:	Furuberget
KOMMUNE:	Trysil
FYLKE:	Hedmark
KARTBLAD M711:	Ljørdalen 2117 I
UTM-KOORDINATER:	33V UJ 755 015
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	4300 daa
HØYDE OVER HAVET:	600-800 m o.h.
BERØRTE EIENDOMMER:	9/663

OMRÅDEBESKRIVELSE

Området ligger ca. 10 km nordøst for Østby, på østsida av fylkesveg 564 mellom Østby og Ljørdalen. Området ligger innenfor nordboreal vegetasjonssone. Berggrunnen i området er sandstein. Området består av toppområdet og de slake nord-, øst- og sørvendte lisdene ned fra Furuberget på 802 m o.h. Nord for Furuberget heller terrenget slakt nordøstover. Topografien er rolig og veksler mellom skogkledde lier og flere store bakkemyrer. Sør og øst for Furuberget faller terrenget noe brattere ned mot Bjørn-Iversmyra på ca. 650 m o.h. Hele området rundt Furuberget drenerer østover mot Ljøra.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING

Glissen, småvokst gammel blandingskog dominerer på toppområdene. Skogen er godt sjiktet og har innslag av flere gamle småvokste furuer. Nedenfor topppartiet sør for Furuberget er trærne mer høyvokste og av grovere dimensjoner enn på det skrinnere topppartiet. Spesielt for denne delen av området er også et større innslag av gadd og læger av furu enn ellers i området. Gamle stubber tyder på tidligere gjennomhogster, noe som forklarer bruddet i kontinuitet av død ved. Myrholmene rundt Furukjølen er preget av glissen, plukkhogstpreget granskog, med noe furu og bjørk i myrkantene. Skogen er godt sjiktet og har innslag av flere grove, gamle grantrær i aldersfase. Av død ved finnes det spredt med gadd og flekkvis bra med læger. Liene over Bjørn-Iversmyra og Bjørnmyra er også grandominert, men tydelig mer påvirket enn skogen ved Furukjølen. Store deler av lia over Bjørnmyra er skog i ungdomsfase etter tidligere flatehogst. Sør for flata over Bjørn-Iversmyra kommer det inn mer kompakt eldre granskog i sen optimalfase som tydelig er påvirket av tidligere plukkhogster.

VERNEINTERESSER

Området representerer en sammenhengende rest av gammelskog i et ellers intensivt drevet skoglandskap. Området er tydelig preget av tidligere plukkhogster, men likevel finnes død ved og gamle trær spredt i hele området. Dette gir grunnlag for flere hensynskrevende gammelskogarter knyttet til både furu og gran. Trollsofbeger, gråsofbeger og taiganål er alle krevende arter som er funnet innenfor området og som er knyttet til eldre granskog med god kontinuitet i gamle trær. Forekomst av furulæger med svartsonekjuke og gamle furutrær med furustokkjuke er interessante lokale funn, siden gamle trær og død ved av furu er relativt sjeldent i kommunen på grunn av selektiv hogst av furu fra lang tid tilbake. Ved opprettelse av et naturreservat er målsettingen blant annet å sikre områder med urørt eller tilnærmet urørt natur eller som utgjør en spesiell naturtype, jf. naturvernlovens § 8. Området er av NINA-gruppen vurdert som regionalt verneverdig (**).

Det er mulig å knytte området sammen med det foreslått vernede området Granåsen som ligger vest for vegen mellom Østby og Ljørdalen. Store verneområder er et av manglene ved dagens skogvern, og det ligger her til rette for vern av et meget stort område (ca. 19000 dekar) med klare naturskogkvaliteter.

FORMÅL

Formålet med fredningen er å bevare et naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området betydelig død ved og gamle trær som finnes spredt i hele området og som gir grunnlag for flere krevende gammelskogarter, knyttet til både furu og gran.

ANDRE INTERESSER

Uttak av ved og tømmer. Skiløypetrasé går gjennom området. Området er ren statseiendom.

TEKNISKE INNGREP

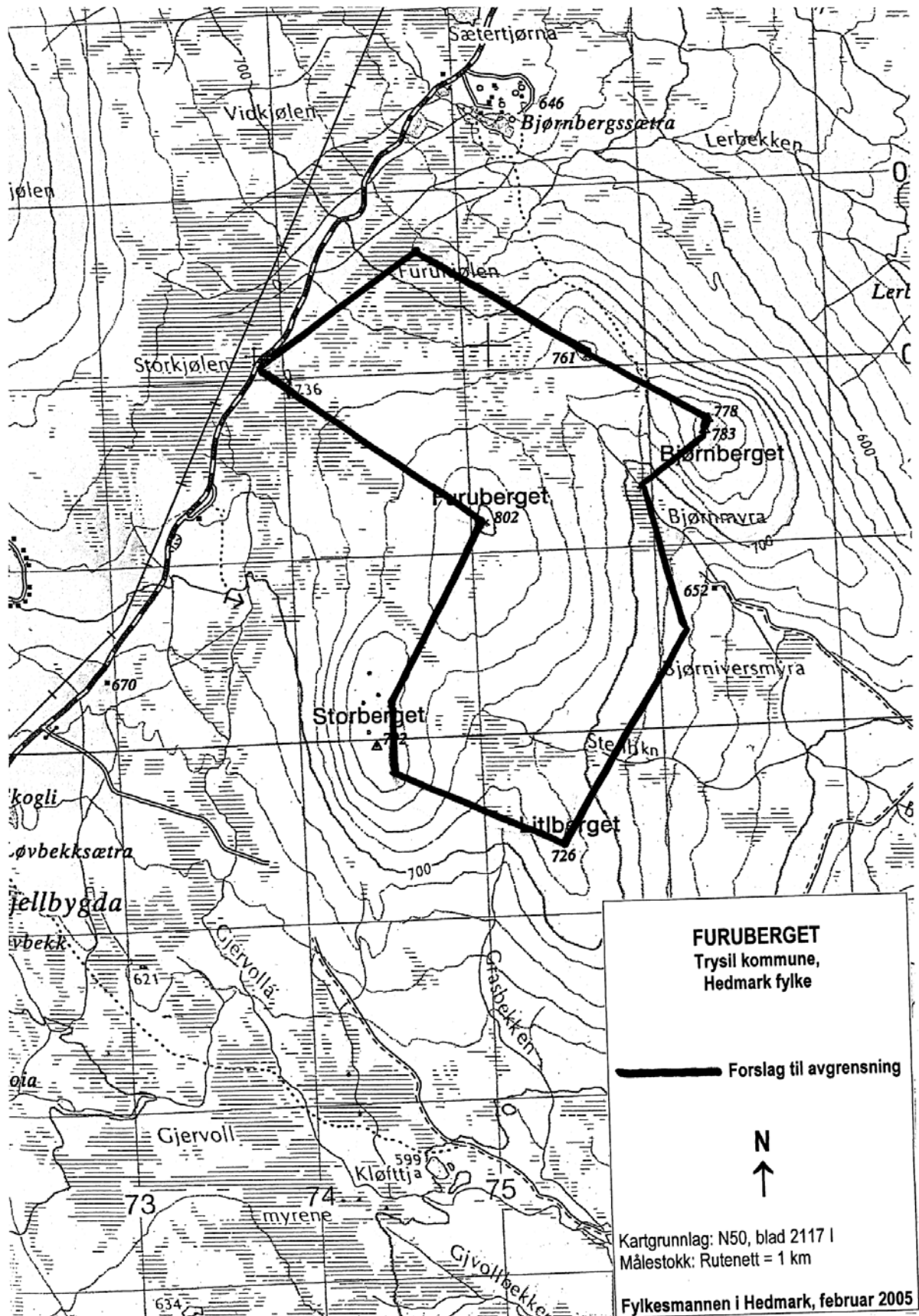
Ingen kjente.

PLANSTATUS

Området er i kommuneplanens arealdel klassifisert som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF-område).

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER

Produktivt skogareal er ca. 3800 dekar. Stående kubikkmasse er anslått til 12000 m³. Det er relativt store arealer i hogstklasse II og III.

FORSKRIFT OM VERNEPLAN FOR STATSKOG SFs GRUNN. FREDNING AV FURUBERGET NATURRESERVAT I TRYSIL KOMMUNE, HEDMARK FYLKE

Fastsatt ved kgl. res. av i medhold av lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1 Avgrensning

Det fredete området berører gnr./bnr. 9/663 i Trysil kommune. Reservatet dekker et totalareal på ca. 4300 daa.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokkdatert Miljøverndepartementet De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forskriften med kart oppbevares i Trysil kommune, hos Fylkesmannen i Hedmark, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

§ 2 Formål

Formålet med fredningen er å bevare et naturskogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Av spesielle kvaliteter har området betydelig død ved og gamle trær som finnes spredt i hele området og som gir grunnlag for flere krevende gammelskogarter, knyttet til både furu og gran.

§ 3 Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke fullstendig.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av naturreservatet.
7. Bruk av sykkel og hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for :

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsøyemed, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for :

2. Sanking av bær og matsopp.
3. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
5. Beiting. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift regulere beitetrykket i hele eller deler av reservatet.
6. Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi tillatelse til:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
 - a) Øvingskjøring etter § 4 nr 1.
 - b) Uttransport av felt storvilt med lett terrengkjørende beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
 - c) Oppkjøring av skiløyper langs etablerte løypetraséer.
2. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
3. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
4. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

§ 6 Generelle dispensasjonsregler

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7 Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 8 Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9 Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

8. Forklaring av ord og uttrykk

Bonitet:	Et uttrykk for markas evne til å produsere trevirke.
Boreal:	Nordlig. Brukes i forbindelse med forekomst og utbredelse av dyre- og plantelivet. Boreal region dekker en bred sone på den nordlige halvkule. Denne sonen deles videre inn i sørboreal, mellomboreal og nordboreal region.
Brannrefugie:	Område som naturlig har stått igjen etter at landskapet som helhet har vært rammet av brann.
Eksposisjon:	Beskrivelse av terrengets hellingsretning (nordvendt osv.).
Epifytt:	Planter som vokser på andre planter uten å snylte (f.eks. lav og mose som vokser på trær).
Fjellskog:	Høytliggende skog der klimaforholdene sterkt begrenser trærnes muligheter for vekst og foryngelse. Er identisk med nordboreal region.
Frede:	I naturvernloven blir begrepet frede brukt ved opprettelse av naturreservat og naturminner. Vern er et videre begrep som blir brukt mer generelt om arbeidet med naturvernloven.
Gadd:	Også kalt høystubbe. Stående døde trær.
Gen:	Arveanlegg
Gen-bank:	Et areal som er avsatt med det formål å bevare planter og dyrs naturlige arvelige variasjon og utvikling av dette.
Hogstklasse:	Uttrykk for et skogbestands utviklingstrinn mhp. alder og tetthet. I: Hogstflate før foryngelse. II: Foryngelse/ung skog. III: Yngre produksjonsskog. IV: Eldre produksjonsskog. V: Hogstmoden skog.
Hogstmodenhet:	Et begrep som sier at skogen (bestandet) på grunn av alder eller tilstand ikke lenger gir den nødvendige økonomiske avkastning.
Impediment:	Skogmark med lavere tømmerproduksjon enn 0,1 m ³ (100 l) pr. dekar og år.
Klimaks:	Den vegetasjonstilstand som blir resultatet av lang tids naturlig utvikling.
Kontinuitet:	En uavbrutt sammenhengende skog som har vært bevokst i flere tregenerasjoner uten fysiske inngrep av mennesker.
Kryptogam:	Fellesbetegnelse på moser, lav, sopp og alger.
Læger:	Liggende døde trær.

Nøkkeelement:	Elementer i skogen som har stor betydning for artsmangfoldet (jfr Siste Sjanses metodikk)
Pionertrær:	De trearter som først naturlig inntar et leveområde (f.eks etter en skogbrann, vindfelling).
Plantesamfunn:	En gruppe plantearter med stort sett samme struktur og artssammensetning.
Produktiv skog:	Skog der marka produserer over 0,1 m ³ pr. dekar og år.
Rogenmorene:	I hovedsak parallelle morenerygger som er avsatt ved bunnen av innlandsisen. Ryggene er orientert på tvers av isbevegelsesretningen (transversalmorener).
Signalart:	Arter som benyttes for å identifisere skog med høy naturverdi. (jfr Siste Sjanses metodikk)
Skogkultur:	Tiltak med sikte på å dyrke fram ny skog f.eks. planting, rydding, grøfting, markberedning.
Skogfaser:	Utviklingsfaser i en urskog. Ungdomsfase: Ung skog under foryngelse (varierende trehøyder); Optimalfase: "Voksen" vital skog (like trehøyder), Aldersfase: Eldre skog som begynner å brytes opp (mindre åpninger, ulike trehøyder), Oppløsningsfase: Gammel skog "på retur" (store åpninger med foryngelse, ulike trehøyder), Bledningsfase: Ujevnaaldret skog (foryngelse på mindre flater).
Suksesjon:	En serie vegetasjonsendringer som finner sted etter en brann, vindfelling, hogst m.m.).
Økosystem:	Alle plante- og dyresamfunn med tilhørende miljø innen et avgrenset område.

9. Litteraturliste

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Brandrud, T.E. 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. – NINA Fagrapport 54: 1-146.

Innst. S. nr. 220 (1995-96) fra energi- og miljøkomiteen.

NINA, Siste Sjanse & Miljøfaglig Utredning 2004. Skogregistreringer på Statskogs eiendommer. Foreløpig rapport 2004-12-01. - Upublisert.

St. meld nr 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.

St.meld. nr 40, (1994-95). Opptrapping av skogvernet fram mot år 2000.

St.meld. nr 46 (1988-89). Miljø og utvikling.

St. meld. nr. 62 (1991-1992) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.

St.meld. nr. 68 (1980-81). Vern av norsk natur.

St.prp. nr. 1 (2003–2004)